

Anayasal Demokrasi

Prof. Dr. Mustafa Erdoğan

**Gözden Geçirilmiş
13. Baskı**

**Siyasal Kitabevi
Ağustos, 2017**

Bu kitabın yayın hakkı SİYASAL KİTABEVİ'ne aittir. Yayınevinin ve yayıncısının yazılı izni alınmaksızın kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopyalanamaz, çoğaltılamaz ve yayınlanamaz.

Anayasal Demokrasi
Mustafa Erdoğan

©Siyasal Kitabevi, Tüm Hakları Saklıdır.

13. Baskı, Ağustos 2017, Ankara

ISBN No: 978-975-7351-04-0

Siyasal Kitabevi-Ünal Sevindik

Yayıncı Sertifika No: 14016

Şehit Adem Yavuz Sok. Hitit Apt. 14/1

Kızılay-Ankara

Tel: 0(312) 419 97 81 pbx

Faks: 0(312) 419 16 11

e-posta: info@siyasalkitap.com

<http://www.siyasalkitap.com>

Baskı:

Desen Ofset A. Ş.

Sertifika No: 11289

Birlik Mah. 448. Cad. 476. Sk. No: 2

Çankaya/Ankara Tel: 0 (312) 496 43 43

Dağıtım:

Siyasal Kitabevi

Şehit Adem Yavuz Sok. Hitit Apt. 14/1

Kızılay-Ankara

Tel: 0 (312) 419 97 81 pbx

Faks: 0 (312) 419 16 11

e-posta: info@siyasalkitap.com

<http://www.siyasalkitap.com>

*Hayatımızı aydınlatan
Ece ve Ersin'e*

ONİKİNCİ BASKIYA ÖNSÖZ

Anayasal Demokrasi'nin ilk yayımının üzerinden 19 yıl geçti. İlk baskısının yapıldığı 1996 Baharından buyana *Anayasal Demokrasi* 11 baskı yapmış ama bu baskıların sadece birkaçında metne zikre değer ilâveler yapabilmıştim. Bugüne kadarki en kapsamlı yenilemeyi yapma fırsatını ise ancak elinizde tuttuğunuz bu 12. baskıda bulabildim.

Bu baskıda kitabın Bölüm sayısı 7'den 8'e çıktı. Yeni Bölüm, kitabın zaten baştan beri içerdiği "Hükümet Sistemleri" bahsine "Siyasî Rejimler" adı altında yeni bir bahsin eklenmesiyle oluştu. Onun dışında, kitabın en fazla genişleyen Bölümü "Siyasî İktidar ve Devlet" oldu. Bu Bölümde artık modern ulus-devletin doğuşunu ve mahiyetini esas itibarıyla sosyal tarih perspektifiyle gözden geçiren alt başlıklar var. Yine bu Bölümde "Modern Devletin Kodları" ve "Siyasî itaat Yükümlülüğü" gibi yeni alt bölümler de yer alıyor. Ayrıca, kitabın Anayasacılık, Hukukun Üstünlüğü, İnsan Hakları ve Demokrasi bölümleri de değişik ölçülerde gözden geçirilmiş ve yenilenmiştir. Bu meyanda, Birinci Bölümde "eski anayasacılık", Altıncı Bölümde "müzakereci demokrasi" bahisleri genişletilmiş, İkinci Bölümde anayasal yorum ve müdahaleci yargı konuları yeniden düzenlenmiş ve nihayet Üçüncü Bölümde "hukuk ve adalet" bahsi eklenmiş bulunuyor.

Bu kitap baştan beri alışıldık Anayasa Hukuku kitaplarından farklı olarak tasarlandı ve kaleme alındı. Bu farklı bakış açısı şöyle özetlenebilir: Türkiye'deki yerleşik adıyla "Anayasa Hukukunun Genel Esasları"nın ana konusu siyaset teorisinin bir alt dalı olan anayasa teorisidir. Anayasa teorisi ise tabiatıyla bir teknik hukuk disiplini değildir. Bu kitapta dar anlamda "hukuk dili"nden ziyade; siyaset felsefesi, siyasî iktisat, sosyal tarih ve siyasî antropoloji gibi disiplinlerden beslenen siyaset teorisinin dilinin hâkim olması bundan ileri gelmektedir. Bu özelliği dolayısıyla kitap siyaset teorisi/bilimi dersleri için de uygun bir kaynak hüviyeti taşımaktadır.

Kanaatimce, anayasa teorisini ve "hukuku"nu siyaset teorisinin, daha genelde sosyal bilimlerin, bağlamı içinde ele almayan bir yaklaşımın, "Anayasa Hukukuna Giriş" öğretiminden murad edilen yararı sağlaması mümkün değildir. Çünkü bu yolla olsa olsa bazı teknik hukuk tabirlerini ezberlemiş ama "anayasa"nın ve "anayasacılık"ın anlamı ve işlevi konusunda pek de bilinç geliştirememiş olan "hukuk teknisyenleri" yetiştirilebilir. Nitekim Türkiye'de öyle de olmaktadır.

Şöyle de diyebilirim: Aslında benim bu kitapla yapmayı amaçladığım şey, Türkiye’de anayasa hukuku öğretiminin yerleşik paradigmasını değiştirmekti. *Anayasal Demokrasi*’nin 20. yılına girerken 12. baskısını yapmasına bakarak, bu amacımı kısmen gerçekleştirdiğimi söyleyebilirim. Esasen bu konuda tam bir başarıdan zaten söz edilemez; malûm, insanların zihin konforunu ve yerleşik alışkanlıklarını değiştirmek akademyada bile kolay değildir.

Bu yenilenmiş baskının okuyucuya ulaşmasında benim emeğim kadar eski dostum Ünal Sevindik’in sağladığı motivasyonun da katkısı var. Kendisine müteşekkirim. Ayrıca, başta Gamze hanım olmak üzere, bu ürünün ortaya çıkmasına katkı yapan bütün Siyasal Kitabevi çalışanlarına da teşekkür ederim.

11 Eylül 2015
Mustafa Erdoğan
Beykoz, İstanbul

BİRİNCİ BASKIYA ÖNSÖZ

Üniversitede anayasa hukuku okutan bir kimse olarak yıllardır kendi müfredatıma uygun bir kitabın ihtiyacını duyuyordum. Gerçi elimizde gerek anayasa teorisine gerekse Türk anayasa düzenine ilişkin değerli kitaplar var. Özellikle, E. Teziç'in Anayasa Hukuku ve E. Özbudun'un Türk Anayasa Hukuku kitapları bu nitelikte eserlerdir. Bunları derslerimde zaten kullanıyorum ve öğrencilerime de tavsiye ediyorum. Ne var ki, bunlar daha ziyade hukuk öğrencilerine hitap eden kitaplardır.

Benim konumumdaki başka birçok meslekdaşımın da duyduğunu sandığım söz konusu ihtiyaç özellikle şuradan kaynaklanıyor. Ben "anayasa hukuku" dersini hukuk öğrencilerine değil de kamu yönetimi, iktisat, maliye ve uluslararası ilişkiler öğrencilerine veriyorum. Takdir edilir ki, bu dersin bir hukuk fakültesinde okutulması ile iktisadi-idari bilimler veya siyaset bilimler fakültesinde okutulması arasında hem yöntem, hem bakış açısı hem de içerik bakımından önemli farklılıklar olacaktır. Benim durumumda olan hocaların bu dersi, herşeyden önce, teknik hukuk yöntemine bağlı kalmaktan çok interdisipliner bir biçimde işlemeleri gerekiyor. Bu şüphesiz, "anayasa hukuku" dersinin hukuk formasyonu gerektirmediğini değil, aksine teknik hukukçuluğun genel bir sosyal bilim formasyonu ile tamamlanması gerektiğini ifade ediyor. Bu şekilde kavranan bir "anayasa hukuku"nda hakim olması gereken bakış açısı, öğrenciye aynı zamanda sosyal bilim ve siyaset teorisi nosyonu kazandırmaya da yönelik olmalıdır.

İşte bu gerekler, sanıyorum ki "anayasa" hocalarının, dersin müfredatını ve bu derse hakim olacak bakış açısını bir ölçüde farklılaştırmalarını zorunlu kılmaktadır. Doğrusu, ben kendi derslerimde bu farklılaşmayı yapmaya hep özen gösterdim. Nitekim bu kitapta, klasik anayasa hukuku kitaplarında genellikle yer almayan anayasacılığın felsefesi, "anayasal iktisat", "Hayek'in anayasacılığı", "devletin ekonomik teorisi", demokrasi ve kamu yararı ilişkisi, hukuk devleti-demokrasi gerilimi, insan haklarının felsefi anlatımı ve "demokrasinin temellendirilmesi" gibi bahislere yer verilmesi de aynı yaklaşımın ürünüdür.

Bu kitap aslında bir son değil bir başlangıçtır, zamanla geliştirilmesi ve derinleştirilmesi düşünülen bir taslaktır. Umarım, önümüzdeki yıllarda düşündüğüm iyileştirmeleri yapmak için fırsat bulurum. Kitabı bu haliyle bir an önce yayımlama zorunluluğunu hissetmemde öğrencilerden gelen kısmen haklı yakınmaların büyük payı var. "Kısmen haklı" deyişim şundan: Öğrencilerimin, ellerinde benim müfredatıma uygun derli-toplu bir kitap bulunmayışından kaynaklanan yakınmaları haklıdır; ne de olsa amaçları sırf bilgi edinmek değil. Geçerli not da almak zorundalar... Buna karşılık, bakış açım ve yöntemime

ilişkin olan, “bu adam hukukçu mu, siyaset bilimci mi, felsefeci mi!” türünden yakınmalarını “anlıyorsam” da, bunlara pek hak veremiyorum. Bunun böyle olmasını zorunlu kılan nedenleri yukarıda kısaca açıkladım.

Anayasal Demokrasi, belirttiğim nedenlerle, hukuk fakülteleri yanında, özellikle iktisadi-idari bilimler ve siyasal bilimler fakültelerinde de “ders kitabı” olarak kullanılmaya elverişlidir. Zannederim, Türkiye’nin birçok yerinde çok sayıda meslekdaşımın böyle bir kitaba ihtiyacı bulunmaktadır. Ayrıca, bu kitap anayasa sorunları ve temel kavramları hakkında derli-toplu bilgi edinmek isteyen her mütecessis okuyucu için de yararlı olacaktır. Politikacı ve idarecilerimiz ise bu tür kitaplar karşısında genellikle istiğna göstermeye yatkın olsalar da, böyle bir başvuru kitabına onların da ihtiyaçları olduğundan şüphe etmiyorum.

Son olarak, kitabın okuyucuya bir an önce ulaşmasına teknik yardımlarıyla katkıda bulunan Anabilim Dalımızın yeni elemanı genç meslekdaşım Nezahat Doğan’a ve kitabın basım ve dağıtımını her zamanki gibi arzulu bir şekilde üstlenen yayıncı dostum Ünal Sevindik’e müteşekkirim. Yoğun geçen haftalar boyunca bana katlanmaya devam eden Yeşim’e olan burcumu nasıl ödeyeceğimi ise bilmiyorum.

Mustafa Erdoğan

Emek, Ankara

17 Mart 1996

İÇİNDEKİLER

1. Bölüm

Anayasa ve Anayasacılık

I. ANAYASACILIK VE ANAYASA.....	2
1. Anayasa Terimi.....	2
2. Anayasacılık Kavramı.....	4
3. Eski ve Modern Anayasacılık.....	7
a) Eski (Kadim) Anayasacılık.....	7
b) Modern Anayasacılık.....	12
II. MODERN ANAYASACILIĞIN GELİŞİMİ.....	14
1. Doğal Hukuk ve Doğal Haklar.....	17
2. Sosyal Sözleşme Düşüncesi.....	19
3. Kuvvetler Ayrılığı.....	22
a) Kuvvetlerin İşlevsel Ayrılığı.....	22
b) Kuvvetlerin Dikey Ayrılığı: Federalizm.....	24
III. ANAYASACILIK VE ANAYASALAR.....	24
1. Anayasacılığın İlkeleri.....	25
2. Anayasaların Sınıflandırılması.....	28
IV. ANAYASACILIKTA YENİ GELİŞMELER.....	31
1. Hayek'in Anayasacılığı.....	32
2. "Anayasal İktisat".....	34
3. Yeni Demokrasilerde Anayasal Tercihler.....	35
V. ANAYASACILIK VE DEMOKRASİ.....	38
1. Anayasacılık-Demokrasi Gerilimi.....	38
2. Uzlaşma: Anayasal Demokrasi.....	39
VI. ANAYASALARIN YAPILMASI VE DEĞİŞTİRİLMESİ.....	43
1. Ne Zaman Anayasa Yapılır?.....	43
2. Orijinal ve Taklit Anayasalar.....	44
3. Anayasa Yapma Yöntemleri.....	46
4. Kurucu İktidar.....	47
a) Aslı Kurucu İktidar.....	49
b) Aslı Kurucu İktidarın Ortaya Çıkış Biçimleri.....	52
c) Talî Kurucu İktidar.....	55
d) Talî Kurucu İktidar Yeni Bir Anayasa Yapabilir Mi?.....	59
e) Değiştirilemez Hükümlerin Normatif Değeri.....	60

VII. ANAYASALARIN YAPISI VE KAPSAMI	61
1. Yazılı ve Yazılı Olmayan Anayasa.....	61
2. İdeolojik ve Faydacı Anayasa.....	64
3. Geniş ve Dar Anlamda Anayasa	66
4. Anayasaların Kapsamı	68
VIII. ANAYASALAR NE KADAR ÖNEMLİDİR?	73

2. Bölüm

Anayasanın Üstünlüğü ve Anayasa Yargısı

I. ANAYASANIN ÜSTÜNLÜĞÜ KAVRAMI	81
1. Anayasanın Bağlayıcılığı.....	81
2. Anayasanın Normatif Üstünlüğü	83
II. ANAYASAYA UYGUNLUĞUN DENETİMİ	84
1. Anayasa Yargısının Meşruluğu Sorunu	85
2. Anayasal Yorum.....	92
3. Müdahaleci Yargı (Judicial Activism)	98
4. Anayasaya Uygunluk Denetiminin Türleri.....	101
a) Siyasî Denetim	101
b) Hukukî Denetim	103
c) Hukukî Denetim Yolları	105
d) Anayasa Şikâyeti (Bireysel Başvuru).....	107
III. ANAYASA YARGISI MODELLERİ	108
1. Merkezî Denetim	108
2. Yaygın Denetim	109
IV. ANAYASA MAHKEMELERİNİN YAPISI	110
1. Üyelik	110
2. Göreve Geliş Biçimi	111
V. ANAYASA YARGISININ İŞLEVLERİ	112

3. Bölüm

Hukukun Üstünlüğü

I. HUKUK DEVLETİ VE HUKUKUN ÜSTÜNLÜĞÜ	117
II. KAVRAMIN KISA TARİHİ.....	120
III. HUKUKUN ÜSTÜNLÜĞÜ, EGEMENLİK VE HİKMET-İ HÜKÜMET	122
IV. HUKUKUN ÜSTÜNLÜĞÜ VE ADALET.....	123

1. Adalet Nedir?	125
a) Düzeltici Adalet.....	125
b) Dağıtıcı Adalet	126
c) Usulî Adalet.....	128
2. Hukukun Adaletle İlişkisi.....	129
a) Hukukun Maddî Adaleti	130
b) Hukukun Yapısal Özelliği Olarak Adalet.....	132
c) Usulî Hakkaniyet.....	133
V. HAYEK’TE HUKUKUN ÜSTÜNLÜĞÜ	134
VI. HUKUKUN ÜSTÜNLÜĞÜ VE MODERN DEMOKRATİK DEVLET	135
VII. HUKUKUN ÜSTÜNLÜĞÜNÜN GEREKLERİ	137
1. Devletin İdeolojik Tarafsızlığı.....	137
2. Devletin Hukuka Bağlılığının Yargısal Denetimi.....	139
3. Yargının Bağımsızlık ve Tarafsızlığı	142
4. İnsan Haklarına Saygı	143
5. Hukuk Önünde Eşitlik.....	144
6. Hak Arama Yolları.....	145
7. Hukukun Evrensel İlkelerine Saygı.....	148
8. Kazanılmış Haklara Saygı.....	149

4. Bölüm

İnsan Hakları

I. GİRİŞ	153
II. HAK KAVRAMI	154
1. Hakkın Unsurları	155
2. Hak ve Ödev	156
3. Hak ve Yararlanma	157
III. İNSAN HAKLARININ NİTELİĞİ.....	158
1. İnsan Hakkının Öznesi: Birey	159
2. Özgürlük ve İnsan Hakkı.....	160
3. Eşitlik ve İnsan Hakkı	163
IV. İNSAN HAKLARI VE DEVLET	164
V. İNSAN HAKLARI DÜŞÜNCESİNİN TEMELLERİ.....	166
1. Doğal Hukuk, İnsan Doğası ve Doğal Haklar.....	167
a) Doğal Hukuk ve Doğal Haklar.....	167
b) İnsan Doğası ve İnsan Hakları	170
c) Doğal Hukukun Eleştirisi	171
2. İnsanın Değeri ve İnsan Hakları.....	176

3. Vicdan Özgürlüğü.....	178
4. Dinler.....	179
VI. İNSAN HAKLARI VE TEMEL HAKLAR	180
VII. İNSAN HAKLARI AÇISINDAN SOSYAL VE EKONOMİK HAKLAR.....	182
VIII. İNSAN HAKLARI VE KOLLEKTİF HAKLAR	188
1. Kollektif Hakların Niteliği	188
2. Kültürel Kimlik Hakkı.....	191
IX. İNSAN HAKLARININ SINIFLANDIRILMASI.....	192
X. İNSAN HAKLARININ EVRENSELLİĞİ	196
XI. İNSAN HAKLARININ POZİTİF HUKUKA GİRİŞİ.....	199
1. İnsan Haklarının Tarihsel Gelişimi.....	199
2. Bölgesel Düzenlemeler ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi.....	202
3. İnsan Haklarının Anayasallaşması.....	207
XII. İNSAN HAKLARI ORTAK HUKUKUNA DOĞRU	209

5. Bölüm

Kuvvetler Ayrılığı

I. GİRİŞ	215
II. KUVVETLERİN İŞLEVSEL AYRILIĞI.....	215
1. John Locke'da Kuvvetler Ayrılığı	217
2. Montesquieu'da Kuvvetler Ayrılığı.....	218
3. İşlevsel Kuvvetler Ayrılığı Teorisinin Bugünkü Durumu.....	222
III. KUVVETLERİN DİKEY AYRILIĞI: FEDERALİZM	224
1. Federalizmin Özellikleri.....	225
a) Özerk İki Yönetim Düzeyi	225
b) Yazılı Anayasa.....	225
c) Anayasal Hakem	226
d) Bağlantı Kurumları (İki Meclisli Parlamento).....	227
e) Eyaletlerin Genel Yetkisi.....	227
f) Dışarıya Karşı Merkezî Yönetimin Tekelci Yetkisi	228
2. Niçin Federalizm?	228
3. Federalizmin Değerlendirilmesi	232

6. Bölüm Demokrasi

I. DEMOKRASİ KAVRAMI	237
II. DEMOKRASİNİN TANIMI	240
III. DEMOKRASİ MODELLERİ	244
1. Antik Demokrasi.....	244
2. Korumacı Demokrasi	246
3. “İnsanî-Gelişim”ci Demokrasi	246
4. Çoğulcu Demokrasi.....	248
5. Korporatist Demokrasi	251
IV. DEMOKRASİ VE CUMHURİYET.....	252
V. LİBERAL DEMOKRASİ	255
VI. LİBERAL DEMOKRASİ, TARAFSIZLIK VE LAİKLİK	257
1. Tarafsızlık ve İdeolojik Devlet	257
2. Lâikliğin Kısa Tarihi.....	259
3. Laikliğin Kurumsallaştırılması ve Demokrasi	260
VII. DEMOKRASİNİN EKONOMİK TEORİSİ.....	264
VIII. DEMOKRASİNİN PARADOKSLARI.....	266
IX. AKILCI VE DENEYCİ DEMOKRASİLER	268
X. DEMOKRASİNİN ANAHTAR KAVRAMLARI: ÖZGÜRLÜK VE EŞİTLİK.....	269
1. Özgürlük ve Demokrasi.....	270
2. Eşitlik ve Demokrasi	272
3. Özgürlük ve Eşitlik.....	273
XI. DEMOKRASİNİN TEMELLENDİRİLMESİ.....	277
1. Ahlâkî Özerklik: Bireysel Kendi-Kaderini-Tayin	277
2. Bireysellik ve Bireysel Özgürlük	278
3. Farklılıkların Barışçı Birlikteliği	279
4. İnsan Kişiliğinin Gelişimi	280
5. Adaletin Sağlanması	281
6. Demokrasinin “Yararlı” Sonuçları.....	281
XII. DEMOKRASİ VE KAMU YARARI	283
1. Kamu Yararı Kavramı.....	283
2. Kamu Yararı ve Demokrasi	286
3. Demokrasi Mümkün Müdür?	289
XIII. DEMOKRASİ VE TEMSİL.....	291
1. Temsil Türleri	291
2. Temsilin İşlevleri (Birch 1993: 76-79).....	296
XIV. DEMOKRASİ VE KATILIM.....	297

XV. MÜZAKERECİ DEMOKRASİ.....	300
XVI. LIBERAL DEMOKRASİNİN KURUMLARI	305
1. Özgür ve Düzenli Seçimler	306
2. Siyasî Çoğulculuk ve Rekabet.....	307
3. Temel Siyasetlerin Seçilmiş Organlarca Belirlenmesi	308
4. Temel Haklar ve Azınlıkların Korunması.....	310
5. Denge ve Denetim Mekanizmaları ve Yargı Bağımsızlığı	312
XVII. DEMOKRASİ VE PİYASA EKONOMİSİ	313
XVIII. DEMOKRASİ VE SİYASİ PARTİLER	316
1. Siyasî Partilerin Doğuşu	316
2. Siyasî Partilerin Hukukileşmesi	318
3. Siyasî Partilerin İşlevleri	318
4. Siyasî Partilerin Tasnifi	321
5. Parti Sistemleri	323
XIX. SEÇİM SİSTEMLERİ.....	325
1. Çoğunlukçu Seçim Sistemi	325
2. Nispi Temsil Sistemi.....	327
3. Seçim Barajları	329
XX. DEMOKRASİ ELEŞTİRİLERİ	330

7. Bölüm

Siyasal İktidar ve Devlet

I. İKTİDAR VE SİYASAL İKTİDAR	335
1. İktidar Kavramı	335
2. İktidarın Yeni Yorumları	337
3. İktidar ve Otorite	341
4. Siyasal İktidar.....	344
5. Meşruluk.....	344
6. Siyasal İktidarın İşlevsel Yapısı.....	348
II. MODERN DEVLETİN DOĞUŞU.....	351
1. Modern Devletten Önceki Siyasî Formasyonlar	352
a) Kent Yönetimleri (İÖ. 800-).....	352
b) Roma İmparatorluğu (İÖ. 1. Yüzyıl-5. Yüzyıl).....	353
c) Avrupa Feodalizmi (5. Yüzyıl-14. Yüzyıl)	354
2. Modern Devletin Doğuşu	357
3. Modern Devletin Yapısal Unsurları.....	359
a) Ülkesel Yönetim.....	359
b) Kamusal Yönetim.....	360

c) Doğrudan Yönetim	362
d) Egemenlik İddiası	364
e) Tekelci Sadakat.....	365
III. MODERN ULUS-DEVLET	367
1. Modern Devletin Ulusallaşması	367
2. Ulus-Devletin Karakteristikleri	369
a) Devlet-Ulus Özdeşliği	369
b) Türdeş Ulus Tasavvuru.....	371
c) Egemenlik Ulusundur	372
d) Ülke “Vatan”dır.....	373
e) Totaliterlik	374
3. Egemenlik, Küreselleşme ve Ulus-Devlet.....	375
IV. MODERN DEVLETİN KODLARI: EGEMENLİK, HİKMET-İ HÜKÜMET, SİVİL DİN	381
1. Egemenlik.....	381
a) Kavramın Doğuşu	381
b) Jean Bodin (1530-1596).....	383
c) Thomas Hobbes (1588-1679).....	387
d) Klasik Doktrinin Eleştirisi ve Sonuç.....	392
2. Hikmet-i Hükümet.....	395
3. Sivil Din	398
V. DEVLETİN NİTELİĞİ HAKKINDAKİ TEORİLER.....	403
1. Organik Devlet Teorisi	403
2. Çoğulcu Devlet Teorisi.....	404
3. Devletin Ekonomik Teorisi.....	406
VI. DEVLETİN ROLÜ	408
1. Klasik-Liberal Devlet	410
2. Refah Devleti.....	411
3. Sosyal Demokrat Devlet.....	415
VII. SİYASÎ İTAAT YÜKÜMLÜLÜĞÜ	415
IX. DEVLETİN HUKUKÎ TEORİSİ	424
1. Devletin Hukukî Kişiliği	424
2. Devletin Devamlılığı	425
3. Devletlerin Halefiyeti	426
4. Devletin Hukukî Unsurları	427
a) İnsan Topluluğu.....	427
b) Ülke.....	430
c) Otorite: Genel ve Bağlayıcı Yetki	432
d) Örgütlenmiş İktidar	433

5. Devletin Hukukî İşlevleri	435
6. Devlet Biçimleri	437

8. Bölüm

Hükümet Sistemleri ve Siyasi Rejimler

I. HÜKÜMET SİSTEMLERİ.....	443
1. Başkanlık Sistemi	444
a) Özellikleri.....	445
b) Değerlendirme.....	447
2. Parlamenter Sistem.....	453
a) Özellikleri.....	453
b) Değerlendirme.....	455
3. Meclis Hükümeti Sistemi	460
4. Yarı-Başkanlık Sistemi	461
II. SİYASÎ REJİMLER.....	462
1. Liberal-Demokratik Rejimler	464
2. Otoriter Rejimler	469
3. Totaliter Rejimler.....	470
4. Ara Kategoriler ve Geçiş Rejimleri.....	473
KAYNAKLAR	477
KAVRAM İNDEKSİ.....	499
İSİM İNDEKSİ.....	507

KAYNAKLAR

- Ağaoğulları, Mehmet Ali & Köker, Levent (2000), *Kral Devlet Ya da Ölümlü Tanrı* (Ankara: İmge Kitabevi, 2. b.).
- Akad, M. (1993), *Genel Kamu Hukuku* (İstanbul: Filiz).
- Akalın, Güneri (2011), “Yeni Anayasa ve Yeni Ekonomik Düzen”, *Demokrasi Platformu*, Yıl 7, No. 28 (Yaz), ss.
- Akıllıoğlu, T. (2010), *İnsan Hakları I: Kavram, Kaynaklar ve Koruma Sistemleri* (Ankara: SBF İnsan Hakları Merkezi yayını).
- Aktan, Coşkun C. (1991), “Virginia Politik İktisat Okulunun Öğretisi: Kamu Tercihi ve Anayasal İktisat”, *Banka ve Ekonomik Yorumlar Dergisi*, Kasım 1991, ss. 5-26.
- Aktaş, Sururi (2011), *Prosedürel Doğal Hukuk: Lon L. Fuller’ın Hukuk Kavramı* (İstanbul: Oniki Levha Yayıncılık).
- Alexander, Larry (2014), ‘Constitutionalism’, *The Blackwell Guide to the Philosophy of Law and Legal Theory*. Golding, Martin P. And William A. Edmundson (eds), Blackwell Publishing, Blackwell Reference Online, 02 March 2007 http://www.blackwellreference.com/subscriber/tocnode?id=g9780631228325_chunk_g978063122832419.
- Alexander, Larry (2011), “What are Constitutions, and What should (and can) They Do?”, *Social Philosophy and Policy*, Vol. 28 n. 1, pp1-24.
- Anderson, Benedict (1995), *Hayalî Cemaatler: Milliyetçiliğim Kökenleri ve Yayılması*, Çev. Savaşır, İ. (İstanbul: Metis).
- Aral, Vecdi (1988), *Toplum ve Adaletli Yaşam* (İstanbul: Filiz Kitabevi).
- Arnhart, Larry (2004), *Plato’dan Rawls’a Siyasî Düşünce Tarihi*, Bayram, A. K. (çev.) (Ankara: Adres).
- Arsel, İ. (1964), *Anayasa Hukuku: Demokrasi* (Ankara).
- Arslan, Zühtü (2015), “Türkiye’nin Anayasal Kimliği ve ‘Yeni Anayasa’ Arayışı”, Çoban, A. R. & Gülenler, S. & Sağlam, M. & Ekinci, H. (ed.), *Haşim Kılıç’a Armağan*, Cilt I (Ankara: Balkan Matbaacılık), ss. 285-302.
- Arslan, Zühtü (2008), “Anayasa Mahkemesi’nin ‘Yorum Tekeli’, Yargısal Üstünlük ve Demokrasi”, *Prof. Dr. Ergun Özbudun’a Armağan*, Cilt II: Anayasa Hukuku (Ankara: Yetkin), ss. 59-89.
- Arslan, Zühtü (2005), *Anayasa Teorisi* (Ankara: Seçkin).

- Atar, Yavuz (2000), *Türk Anayasa Hukuku* (Konya: Mimoza Yayınları)
- Atar, Yavuz (2000), *Demokrasilerde Anayasal Değişmenin Dinamikleri ve Anayasa Yapımı* (Konya: Mimoza).
- Axtman, Roland (2004), “The State of the State: The Model of the Modern State and Its Contemporary Transformation”, *International Political Science Review* 25(3), 259-279.
- Aybay, Rona (2015), *İnsan Hakları Hukuku* (İstanbul Bilgi Üniversitesi).
- Barber, B. (1995), *Güçlü Demokrasi*, Çev.: M. Beşikçi (İstanbul: Ayrıntı).
- Barber, S. A. (1993), *The Constitution of Judicial Power* (Baltimore&London: The Johns Hopkins University Press).
- Barnum, David G. (1993), *The Supreme Court and American Democracy* (New York: St Martin’s Press).
- Barry, Norman (2009), “Dworkin’s Unbounded Legalism”, in Michael James (ed.), *Classical Liberalism in the 21st Century: Essays in Honour of Norman P. Barry* (Buckingham University Press), ss. 131-64.
- Barry, Norman P. (2003), *Modern Siyaset Teorisi*, Çev. Erdoğan M. & Şahin, Y. (Ankara: Liberte).
- Barry, Norman (2000), *An Introduction to Modern Political Theory* (MacMillan, 4th ed.)
- Barry, Norman (1995), *An Introduction to Modern political Theory* (MacMillan, 3th ed.)
- Barry, Norman P. (1989), *Yeni Sağ* (Çev: Cevdet Aykan) (Ankara: Tisamat).
- Başgil, A. Fuat (1948), *Esas Teşkilat Hukuku Dersleri, Birinci Kitap: Nazariyeler ve Umumi Prensipler*, Cilt 1: Devlet ve Hükümet, Fasikül 1: Devlet (İstanbul: Akgün Matbaası).
- Batum, S. (1993), *Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Türk Anayasal Sistemine Etkileri* (İstanbul: İÜHF Yayını).
- Beiner, Ronald (2011), *Civil Religion: A Dialogue in the History of Political Philosophy* (Cambridge University Press).
- Bell, Daniel A. (1999), “Democratic Deliberation: The Problem of Implementation”, Macedo, Stephen (ed.), *Deliberative Politics: Essays on Democracy and Disagreement* (Oxford University Press) içinde, ss.70-87.
- Bellamy, Richard (2007), *Political Constitutionalism: A Republican Defence of the Constitutionality of a Democracy* (Cambridge University Press).
- Benn, Stanley I. (1991), “The Uses of Sovereignty”, Quinton, A. (ed.), *Political Philosophy* (Oxford University Press), ss.
- Bennett, Jane (2004), “Postmodern Approaches to Political Theory”, Gaus, G. F. & Kukathas, C. (eds.), *Handbook of Political Theory* (Sage), ss. 46-56.

- Berend, Ivan T. (2011), *20. Yüzyıl Avrupa İktisat Tarihi* (İstanbul TİB Kültür yayınları), Çev. Çağlayan, Serpil.
- Berlin, I. (1990), “Bir İdeal Olarak Eşitlik”, Çev. Erdoğan, M., *Yeni Forum*, n. 248, ss. 29-37.
- Berger, P. (1994), “Demokratik Kapitalizmin Şüpheli Zaferi”, Çev.: E. Özbudun, L. Köker, *Kapitalizm, Sosyalizm ve Demokrasi: Yeni Değerlendirmeler* (Ankara: TDV Yayın) içinde, ss. 1-15.
- Berger, P. (1993), “Günümüz Dünyasında Demokrasi”, Çev.: C. Aykan, derl. A. Yayla, *Sosyal ve Siyasal Teori: Seçme Yazıları* (Ankar: Siyasal Kitabevi) içinde, ss. 31.37.
- Berger, Raul (1997), *Government by Judiciary: The Transformation of Fourteenth Amendment* (Indianapolis: Liberty Fund, 2nd ed.).
- Bhagwati, Jagdish (1994), “Demokrasi ve Gelişme”, Çev.: E. Özbudun, L. Köker, *Kapitalizm, Sosyalizm ve Demokrasi: Yeni Değerlendirmeler* (Ankara: TDV Yayın) içinde, ss. 45-55.
- Bıçak, V. (2000), “Yeni Yapısıyla Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi”, *Liberal Düşünce*, n. 17, ss. 47-58.
- Bix, Brian (2009), *Jurisprudence: Theory and Context* (Durham, NC: Carolina Academic Press, 5th ed.)
- Bix, Brian (1996), “Natural Law Theory”, Patterson, D. (ed.), *A Companion to Philosophy of Law and Legal Theory* (Blackwell) içinde, ss. 223-40.
- Birch, A. (1996), *The Concepts and Theories of Modern Democracy* (London: Routledge).
- Bouillon, Hardy (1998), *John Locke* (Ankara: Liberte Yayınları).
- Braud, Philippe (2000), “Devlet: Hukukî Öğretinin İkilemleri”, Akal, C. B. (ed.), *Devlet Kuramı* (Ankara: Dost), ss. 359-76.
- Brown, Archie (2001), “From Democratization to ‘Guided Democracy’”, *Journal of Democracy*, n. 12./4.
- Butler, Eamon, (1985), *Hayek: His Contribution to the Political and Economic Thought of Our Time* (New York: Universe Books).
- Cahn, Edmond N. (1946), “Justice, Power and Law”, *The Yale Law Journal*, Vol. 55, No. 2 (Feb.), ss. 336-364.
- Campbell, Tom (2001), *Justice* (MacMillan, 2nd ed.).
- Can, Osman (2008), “Anayasayı Değiştirme İktidarı ve Denetim Sorunu”, *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 62/3, ss. 101-39.
- Cappelletti, M. (1979), *Comparative Constitutional Law* (New York: Bobs-Merill).
- Carothers, Thomas (2002), “The End of the Transition Pradigm”, *Journal of Democracy*, V. 13., n.1, pp. 5-21.

- Chambers, Simone (2003), "Deliberative Democratic Theory", *Annual Review of Political Science*, 6, ss. 307-326.
- Chevallier, Jacques (2010), *Hukuk Devleti*, Çev. Gürcan, E. C., (Ankara: İmaj Yayınevi).
- Cohn, E. S. & White, S. O. & Sanders, J. (2000), "Distributive and Procedural Justice in Seven Nations", *Law and Human Behavior*, Vol. 24, No. 5 (Oct.), ss. 553-579.
- Conradt, David P. (1989) *The German Polity* (New York and London: Longman).
- Coşkun, Vahap (2009), *Ulus Devletin Dönüşümü ve Meşruluk Sorunu* (Ankara: Liberte)
- Cranston, Maurice (ed.) (1995), *Batı Düşüncesinde Siyaset Felsefeleri*, Çev. Nejat Muallimoğlu (İstanbul: İFAV)
- Cranston, M. (1993), "İnsan Hakları Nelerdir?", Çev.: A. Yayla, *Sosyal ve Siyasal Teori: Seçme Yazılar* (Ankara: Siyasal Kitabevi), ss. 251-56.
- Cranston, M. (1954), *Freedom: A New Analysis* (London: Longmans, Green and Co.).
- Çağlar, Bakır (1993), "Hukuka Dayanan Demokrasi ya da 'Anayasal Demokrasi'", *Anayasa Yargısı*, 10 (Ankara: Anayasa Mahkemesi yay.) içinde, ss. 233-76.
- Çağlar, Bakır (1989), *Anayasa Bilimi* (İstanbul: Afa).
- Çavuşoğlu, N. (2000), "Avrupa Konseyi: İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi'nin Denetim Sistemi", *İnsan Hakları* (İstanbul: Yapı Kredi Yayınları), ss. 456-77.
- Çavuşoğlu, N. (1994), *İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi ve Avrupa Topluluk Hukukunda Temel Hak ve Hürriyetler Üzerine* (Ankara: AÜSBF İnsan Hakları Merkezi yayını).
- Çoban, A. Rıza (2011), *Anayasayı Değiştirme Yetkisi: Sınırları ve Denetimi* (Ankara: Adalet).
- Dahl, R. (1994), *Demokrasi ve Eleştirileri*, Çev.: L. Köker (Ankara: Türk Demokrasi Vakfı Yayını).
- Diamond, Larry (2003), "Universal Democracy?", *Policy Review*, n. 119.
- Diamond, Larry (2002), "Thinking About Hybrid Regimes", *Journal of Democracy*, n. 13/2.
- Diamond, Larry (1995), "Demokrasinin Üç Paradoksu", Çev.: M. Turhan, Diamond, L, Plattner, M. F. (eds.), *Demokrasinin Küresel Yükselişi* (Ankara: TDV yayını) içinde, ss. 127-141.
- Daimond L. & Plattner, M. F. (eds.) (1994), *Kapitalizm, Sosyalizm ve Demokrasi: Yeni Değerlendirmeler* (Ankara: TDV yayını).

- Delanty, Gerard (2004), *Avrupa'nın İcadı* (Ankara: Adres).
- Demirel, T. (1999), "Mancur Olson Üzerine Bir Değerlendirme", *Liberal Düşünce*, n. 14, ss. 118-33.
- D'Entreves, A. P. (1977), *Natural Law: An Introduction to Legal Philosophy* (London: Hutchinson, 2nd ed., repr.)
- Dick, Howard A. E. (1991), "The essence of Constitutionalism", Thompson, Kenneth W. & Ludwikowski, Rett R. (eds.), *Constitutionalism and Human Rights: America, Poland, and France: A Bicentennial Colloquium at the Miller Center 3* (University Press of America).
- Doehring, Karl (2002), *Genel Devlet Kuramı* (Genel Kamu Hukuku), Çev. Ahmet Mumcu (Ankara: İnkılap).
- Donnelly, J. (1995), *Teoride ve Uygulamada Evrensel İnsan Hakları*, Çev.: M. Erdoğan, L. Korkut (Ankara: Yetkin Yayınları).
- Donnelly, J. (1989), *Universal Human Rights in Theory and Practice* (Ithaca&London: Cornell University Press).
- Dryzek, John S. (2004), "Democratic Political Theory", Gaus, G. F.& Kukathas, C. (eds.), *Handbook of Political Theory* (Sage Publications), ss. 143-154.
- Dunleavy, P. & O'Leary, B. (1992), *Theories of the State: The Politics of Liberal Democracy* (London: Macmillan, 5th repr.)
- Duverger, M. (1980), "A New Political System Model: Semi-Presidential Government", *European Journal of Political Research*, 8/2 (June), ss. 165-87.
- Eddy, Katherine (2009), "On Revaluing the Currency of Human Rights", *Politics, Philosophy and Economics*, v. 6, n. 3, ss. 307-328.
- Elkin, Stephen L. (1993), "Constitutionalism: Old and New", Eklin, S. L. & Soltan K. E. (eds.), *A New Constitutionalism: Designing Political Institutions for a Good Society* (The University of Chicago Press) içinde, ss. 20-37.
- Ellerman, David (2010), "Inalienable Rights: A Litmus Test for Liberal Theories of Justice", *Law and Philosophy*, n. 29, ss. 571-599.
- Elster, John (1993), "Majority Rule and Individual Rights", Shute, Stephen & Hurley, Susan (eds.), *On Human Rights: The Oxford Amnesty Lecturers 1993* (New York/NY: Basic Books) içinde, ss. 175-216.
- Erdoğan, Mustafa (2013), "Başkanlık Sistemi, Demokrasi ve Türkiye", *Yeni Türkiye*, Sayı 51 (Mart-Nisan), ss. 542-47.
- Erdoğan, M. (2012a), "Müzakereci Demokrasi ve Sınırları", *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Yıl 11, Sayı 22/2 (Güz), ss. 25-43.

- Erdoğan, Mustafa (2012), *İnsan Hakları Teorisi ve Hukuku* (Ankara: Orion, 3. b.)
- Erdoğan, M (2011), “Demokrasi, Anayasa Yargısı ve Türkiye Örneği”, *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Yıl 10, Sayı 20 (Güz), ss. 27-45.
- Erdoğan, Mustafa (2010), “Cemaat, Cemiyet ve Ulus-Devlet”, *Demokrasi Platformu*, Yıl 6, n. 23, ss. 1-14.
- Erdoğan, Mustafa (2008), “Adalet ve Eşitlik”, *Muhafazakâr Düşünce*, No. 15, ss. 9-22.
- Erdoğan, Mustafa (2005), “Anayasa Mahkemeleri Önemli Midir? Orta Avrupa’da Anayasa Yargısı ve Demokrasinin Pekişmesi”, *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt 54, n. 3, ss. 1-22.
- Erdoğan, Mustafa (2005a), “Egemenliğin Dünü-Bugünü”, *Hukuk ve Adalet*, Yıl 2, n. 6-7 (Ekim), ss. 217-24.
- Erdoğan, M. (2002), *Anayasa ve Özgürlük* (Ankara: Yetkin Yayınları).
- Erdoğan, Mustafa (2001a), “Avrupa Birliği Anayasalarında Devletin Temel Nitelikleri”, *Liberal Düşünce*, n. 23 (Yaz), ss. 25-31.
- Erdoğan, Mustafa (2001), “Hikmet-i Hükümet’ten Hukuk Devletine Yol Var mı?”, *Dersimiz Özgürlük* (İstanbul: Pınar Yayınları), ss. 23-40.
- Erdoğan, Mustafa (2001b), “Yargının Bağımsızlık ve Tarafsızlığı”, *Dersimiz Özgürlük* (İstanbul: Pınar) i ss. 51-56.
- Erdoğan, M. (2000), *Demokrasi Laiklik, Resmi İdeoloji* (Ankara: Liberte 2. b.).
- Erdoğan, M. (1998), “İnsan Hakları Öğretisine Giriş”, *Liberal Toplum Liberal Siyaset* (Ankara: Siyasal, 2. b.) içinde, ss. 93-114.
- Erdoğan, M. (1998), *Liberal Toplum Liberal Siyaset* (Ankara: Siyasal Kitabevi, 2.b.).
- Erdoğan, M. (1996), “Başkanlık Sistemini Doğru Tartışmak”, *Liberal Düşünce*, n. 2 (Bahar), ss. 4-12.
- Erdoğan, M. (1995), *Demokrasi, Laiklik, Resmi İdeoloji* (Ankara: Siyasal Kitabevi).
- Erdoğan, M. (1994), “Özgürlük, Adalet, Refah”, *Adalet Kavramı* (der. A. Güriz, Ankara: TFK yayını) içinde, ss. 115-130. *Liberal Toplum Liberal Siyaset* (1998) içinde tekrar yayımlandı: ss. 71- 92).
- Erdoğan M. (1993), *Anayasacılık, Parlamentarizm, Silâhli Kuvvetler* (Ankara: Siyasal Kitabevi).
- Erdoğan, M. (1987), *1982 Anayasasına Göre Cumhurbaşkanının Hukuki Durumu* (yayımlanmamış Doktora Tezi, çoğaltma, Ankara).
- Eroğul, Cem (2014), *Çağdaş Devlet Düzenleri* (Ankara: İmaj Yayıncılık, 9. b.).

- Erözden, Ozan (1997), *Ulus-Devlet* (Ankara: Dost Yayınevi).
- Esen, B. N. (1970), *Anayasa Hukuku; Genel Esaslar* (Ankara; Akyıldız).
- Farber Daniel A & Frickey, Philip P. (1991), *Law and Public Choice: A Critical Introduction* (Chicago and London: The Univirsty of Chicago Press).
- Feyzioğlu, Turan (1951), *Kanunların Anayasaya Uygunluğunun Kazai Murakabesi: Yabancı Memleketlerde ve Türkiye’de* (Ankara: AÜSBF Yayın).
- Finer, S. E. (1975), “State- and Nation-Building in Europe: The Role of the Military”, Tilly, C. (ed.), *The Formation of National States in Westwrn Europe* (Princeton University Press) içinde, ss. 84-163.
- Finer, S. E. & Bogdanor, V. & Rudden, B. (1996), *Comparing Constitutions* (Oxford: Clarendon Press).
- Fleischacker, Samuel (2013), *Dağıtıcı Adaletin Kısa Tarihi*, Murteza, G & Murteza, E. Y. (Çev.), (İstanbul: Pinhan).
- Freeden, Michael (1991), *Rights* (Open University Press).
- Friedrich, Carl J. (1999), *Sınırlı Devlet*, Çev. Mehmet Turhan (Ankara: Gündoğan Yayınları)
- Friedrich, C. & Brzezinski, Z. (1964), *Totaliter Diktatörlük ve Otokrasi*, Çev. (Oğuz Onaran) (Ankara: Siyasî İlimler Derneği yayını)
- Freeman, Samuel (2011), *Human Rights* (Cambridge/UK and Malden/MA/US: Polity, 2nd ed.).
- Fuller, Lon (1969), *The Morality of Law* (Yale University Press, rev. Ed.)
- Fuller, Lon (1948), “What Law Schools can Contribute to the Making of Lawyers?”, *Journal of Legal Education* No. 189, ss. 189-203.
- Gaus, Gerald F. (2003), *Contemporary Theories of Liberalism: Public Reason as a Post-Enlightenment Project* (Sage Publications).
- Gaus, Gerald F. (2000), *Political Concepts and Political Theories* (Boulder, Colo. & Oxford, UK: Westview Press).
- Gemalmaz, S. (1997), *Ulusalüstü İnsan Hakları Hukukunun Genel Teorisine Giriş* (İstanbul: Beta)
- Gewirth, Alan (1992), “Are There Any Absolute Rights?”, J. Waldron (ed.), *Theories of Rights* (Oxford: Oxford University Press) içinde, 77-90.
- Giddens, Anthony (1985), *The Nation-Sate and Violence*, Volume Two of A Contemporary Critique of Historical Materialism (Berkeley and Los Angeles: University of California Press).
- Giegerich, Thomas (2015), “Constitutional Jurisdiction: The Art of Effectively Speaking Law to Power”, Çoban, A. R. & Gülener, S. & Sağlam, M. & Ekinci, H. (ed.), *Haşim Kılıç’a Armağan*, Cilt I (Ankara: Balkan Matbaacılık), ss. 615-37.

- Gordon, Scott (1999), *Controlling the State: Constitutionalism from Ancient Athens to Today* (Cambridge/MA & London: Harvard University Press).
- Gölcüklü, F. & Gözübüyük, A. Ş. (1994) *Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Uygulaması* (Ankara: Turhan Kitabevi).
- Gönenç, Levent (2008), “Ortaçağ Avrupası’nda Anayasacılığın Düşünsel ve Kurumsal Temelleri”, *Prof. Dr. Ergun Özbudun’a Armağan*, Cilt II: Anayasa Hukuku (Ankara: Yetkin), ss. 267-91.
- Gözler, Kemal (2012a), “Aslı ve Talî Kurucu İktidar Ayrımı: TBMM Yeni Bir Anayasa Yapabilir Mi?”, Göztepe, E. & Çelebi, A. (ed.), *Demokratik Anayasa: Görüşler ve Öneriler* (İstanbul: Metis), ss.45-61.
- Gözler, Kemal (2014), *Devletin Genel Teorisi: Bir Genel Kamu Hukuku Ders Kitabı* (Bursa: Ekin).
- Gözler, Kemal (2011), *Anayasa Hukukunun Genel Teorisi*, Cilt 1 (Bursa: Ekin).
- Gözler, K. (1991), *Kurucu İktidar* (Yüksek Lisans Tezi, çoğaltma, Ankara).
- Göztepe, Ece (2012), “Anayasa Yargısının Meşruluğu”, Göztepe, E. & Çelebi, A. (ed.), *Demokratik Anayasa: Görüşler ve Öneriler* (İstanbul: Metis), ss. 387-417.
- Göztepe, Ece (1998), *Anayasa Şikâyeti* (Ankara: AÜHF yayını).
- Green, Leslie (1996), “Who Believes in Political Obligation?”, J. T. Sanders & Jan Narveson (eds.), *For and Against the State* (Lanham, Maryland: Rowman & Littlefield, 1996), ss. 1-17.
- Guibernau, Montserrat (1999), *Nations without States: Political Communities in a Global Age* (Polity Press).
- Gutmann, Amy (1996), “Democracy”, Robert E. Goodin & Philip Pettit (eds.), *A Companion to Contemporary Political Philosophy* (Oxford and Cambridge, Mass: Blackwell), ss. 411-21.
- Haakonssen, K. (1996), “Republicanism”, Goodin, E. R. & Pettit, P. (eds.), *A Companion to Contemporary Political Philosophy* (Cambridge, Mass.: Blackwell) içinde, ss. 568-74.
- Habermas, Jurgen (1997), *Kamusal Yaşamın Yapısal Dönüşümü*, Çev.: Tanıl Bora & Mithat Sancar (İstanbul: İletişim).
- Hague, R. & Harrop, M. & Breslin, S. (1998), *Comparative Government and Politics: An Introduction* (London: Macmillan).
- Hakyemez, Y. Şevki (2009), *Hukuk ve Siyaset Ekseninde Anayasa Mahkemesinin Yargısal Aktivizmi ve İnsan Hakları Anlayışı* (Ankara: Yetkin).
- Hakyemez, Y. Şevki (2004), *Mutlak Monarşilerden Günümüze Egemenlik Kavramı* (Ankara: Seçkin)
- Hall, J. A. & Ikenberry, G. J. (2000), *Devlet* (Ankara: Doruk)

- Hart, H. L. A. (1992), "Are There Any Natural Rights?", Waldron, J. (ed.), *Theories of Rights* (Oxford: Oxford University Press) içinde, ss. 77-90.
- Hart, H.L.A. (1978), *The Concept of Law* (Oxford: Clarendon Press, 9th impr.)
- Hay, C. & Lister, M. (2006), "Introduction: Theories of the State", Hay, C. & Lister, M. & Marsh, D. (eds.), *The State: Theories and Issues* (Palgrave Macmillan), ss. 1-20.
- Hayek, F. A. (2013), "Liberalizm", Uslu, Cennet (ed.), *Liberalizm El Kitabı* (Ankara: Kadim) içinde, ss. 11-50.
- Hayek, F. A. (2013a), *Özgürlüğün Anayasası*, Çev. Çelikkaya, Y. Z. (Ankara: BigBang).
- Hayek, F. A. (2012), *Hukuk Yasama ve Özgürlük*, Çev. Yayla, A. & Erdoğan, M. & Öz, M. (İstanbul: TİB).
- Hayek, F. A. (2008), "Siyasî Bir İdeal Olarak Hukuk Devleti", Çoban, A.R. & Canatan, B. & Küçük, A. (eds.), *Hukuk Devleti: Hukukî Bir İlke Siyasî Bir İdeal* (Ankara: Adres) içinde, Çev. Altıparmak, K., ss. 43-116.
- Hayek, F. A. (1993), "Liberal Bir Devletin Anayasası", çev.: M. Erdoğan, Atilla Yayla (der.). *Sosyal ve Siyasal Teori: Seçme Yazılar* (Ankara: Siyasal Kitabevi), içinde, ss. 136-41.
- Hayek, F. A. (1984), "Whither Democracy", Nishiyama, C. & Leube, K. (eds.), *The Essence of Hayek* (Stanford: Hoover Institution Press) içinde, ss. 352-62.
- Held, D. (1996), *Models of Democracy* (Stanford: Stanford University Press, 2nd ed.)
- Heywood, A. (1997), *Politics* (London: MacMillan).
- Hirschl, Ran (2004), *Towards Juristocracy: The Origins and Consequences of the New Constitutionalism* (Harvard University Press).
- Hodder-Williams, Richard, "The Constitution (1787) and Modern American Government", ed. Bogdanor, Vernon, *Constitutions in Democratic Politics* (Aldershot/England and Brookfield/Vermont: Gower Publishing Company), ss. 73-104.
- Holden, B. (1988), *Understanding Liberal Democracy* (London: Philipp Allan).
- Holmes, S. (1993), "Precommitment and the Paradox of Democracy", Elster, J.-Slagstad, R. (eds.) (1993), *Constitutionalism and Democracy* (Cambridge University Press), 195-240.
- Howard. A. E. Dick (1991), "The Essence of Constitutionalism", Kenneth W. Thompson & Rett R. Ludwikowski (eds.), *Constitutionalism and Human Rights: America, Poland, and France: A Bicentennial Colloquium at the Miller Center 3* (University Press of America).

- Huemer, Michael (2013), *The Problem of Political Authority: An Examination of the Right to Coerce and the Duty to Obey* (Palgrave Macmillan).
- Huntington, S. P. (1995), “Demokrasinin Üçüncü Dalgası” Çev.: E. Özbudun, Diamond, Plattner (eds), *Demokrasinin Küresel Yükselişi* (Ankara: Yetkin) ss. 31-32.
- Huntington, S. P. (1993), *Üçüncü Dalga: Yirminci Yüzyıl Sonlarında Demokrasi*, Çev.: E. Özbudun (Ankara: TDV yayını).
- Ignatief, Michael (2001), *Human Rights as Politics and Idolatry* (Princeton University Press).
- Ionescu, Ghita (1988), “The Theory of Liberal Constitutionalism, *Constitutions in Democratic Politics*, ss. 33-49.
- Jones, Peter (1994), *Rights* (New York: St. Martin’s Press).
- Kaboğlu, İbrahim Ö. (2014), *Anayasa Hukuku Dersleri: Genel Esaslar* (İstanbul: Legal).
- Kabaoğlu, İ. O. (1996), *Anayasa Yargısı: Demokrasi Kavramının Dönüşümü Üzerine* (Ankara: İmge).
- Kaboğlu, İ. Ö. (1994), *Özgürlükler Hukuku: İnsan Haklarının Hukuksal Yapısı Üzerine Bir Deneme* (İstanbul: Afa yayıncılık).
- Kaboğlu, Ö. İ. (1990), “Türkiye’de Hukuk Devletin Gelişimi”, *İnsan Hakları Yıllığı*, c. 12, n. 1, ss. 139-66.
- Kamenka, E. (1996), “Totalitarianism”, Goodin, R. E. & Pettit, P. (eds.), *A Companion to Contemporary Political Philosophy* (Cambridge, Mass: Blackwell) içinde, ss. 629-37.
- Kanadoğlu, Kotkut (2015), *Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru* (İstanbul: Oniki Levha).
- Kapani, M. (1983), *Politika Bilimine Giriş* (Ankara: AÜHF yayını).
- Kapani, M. (1978), *Kamu Hürriyetleri* (Ankara: AÜHF yay.).
- Karaman, Ebru (2013), *Karşılaştırmalı Anayasa Yargısında Bireysel Başvuru Yolu* (İstanbul: Oniki Levha).
- Karamustafaoğlu, T. (1982), *Yasama Meclislerini Fesih Hakkı* (Ankara: AÜHF yay.).
- Kedourie, Elie (1994), *Nationalism* (Oxford: Blackwell)
- Kelley, David (1969), “On Economic Rights”, *The Freeman*, Vol. 19, No. 9 (September).
- Kelly, J. M. (1992), *A Short History of Western Legal Theory* (Oxford: Oxford University Press).
- Kıratlı, Metin (1966), *Anayasa Yargısında Somut Norm Denetimi: İtiraz Yolu* (Ankara: AÜSBF Yayın).

- Kolakowski, L. (1995), "Demokratik Bir Çağın Belirsizlikleri", Çev.: M. Korkut, Küçük, (eds.): Diamand-Plattner, *Demokrasinin Küresel Yükselişi* (Ankara: TDV yayını) içinde, ss. 389-392.
- Kommers, Donald P. (1997), *The Constitutional Jurisprudence of the Federal Republic of Germany* (Durham and London: Duke University Press, 2nd ed.).
- Koopmans, Tim (2003), *Courts and Political Institutions: A Comparative View* (Cambridge University Press).
- Korkut, Levent (2002), *Egemenlik, Uluslararası ve Ulusal Yargı: Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Örneği* (A.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü'ne sunulan yayımlanmamış Doktora tezi)
- Korucu, Serdar (2014), *Yargısal Aktivizm: Anayasal Sınırların Yargısal Yollarla Belirlenmesi Sorunu* (Ankara: Seçkin).
- Köker, Levent (2010), "Anayasa Yapımı Süreçlerinde Kurucu İktidar Sorunu", Yüksel, C. (ed.), *Türkiye'nin Yeni Anayasa Arayışı: Felsefe, Yöntem, İçerik* (Ankara: Akar Kitap).
- Köker, L. (1992), "Liberal Demokrasi ve Eleştirileri", *Demokrasi Üzerine Yazılar* (Ankara: İmge) içinde, ss. 27-56.
- Köküsarı, İsmail (2015), *Anayasa Hukukunda Hukukî Güvenlik İlkesi* (Ankara: Adalet).
- Kubalı, H. N. (1971), *Anayasa Hukuku Dersleri* (İstanbul: İÜHF).
- Kukathas, Chandran (2014), "A Definition of the State", *University of Queensland Law Journal*, Vol. 33, No. 2, ss. 357-66.
- Kukathas, Chandran (2004), "Nationalism and Multiculturalism", Gaus & Kukathas (eds.), *Handbook of Political Theory* (Sage), ss. 250-64.
- Kukathas, Chandran (2002), "Rights of Culture, Rights of Conscience", <http://www.ccsindia.org/chandran.doc>.
- Kukathas, C. (1996), "Liberty" Goodin, R. E. & Pettit, P. (eds.), *A Companion to Contemporary Political Philosophy* (Cambridge, Mass: Blackwell) içinde, ss. 534-47.
- Kuzu, B. (1996), "Türkiye İçin Başkanlık Hükümeti Sistemi I, II", *Liberal Düşünce*, n. 2 (Bahar), ss. 13-42; n. 3 (Yaz), ss. 84-106.
- Lakoff, S. (1993), "Özerklik ve Liberal Demokrasi", Çev.: E. Seber, drl.: A. Yayla, *Sosyal ve Siyasal Teori: Seçme Yazılar* (Ankara: Siyasal Kitabevi) içinde, ss. 142-57).
- Landi, Ernesto (1995), "Machiavelli", Cranston (ed.), *Batı Düşüncesinde Siyaset Felsefeleri*, Çev. N. Muallimoğlu (İstanbul: Marmara Üniversitesi İlahiyat Vakfı yayımları).

- Lane, Jan-Erik (2011), *Constitutions and Political Theory* (Manchester and New York: Manchester University Press, 2nd. ed.)
- Lane, Jan-Erik, (1996), *Constitutions and Political Theory* (Manchester and New York: Manchester University Press).
- Leoni, Bruno (1991), *Freedom and the Law* (Indianapolis/IN: Liberty Fund, third ed.).
- Lester, Jan (2000), *Escape from Leviathan* (New York: St. Martin's Press)
- Levy, Jacob T. (2015), *Rationalism, Pluralism and Freedom* (Oxford University Press).
- Levy, Jacob T. (2009), "Montesquieu's Constitutional Legacies", *Montesquieu and His Legacy*, Rebecca E. Kingston (ed.) (Albany, NY: State University of New York Press), içinde, ss. 115-37.
- Levy, Jacob T. (2009a), "Not So *Novus an Ordo*: Constitutions Without Social Contracts", *Political Theory*, Vol. 37, No. 2 (April), ss. 191-217.
- Levy, Jacob T. (2000), *Multiculturalism of Fear* (Oxford University Press).
- Lijphart, A. (ed.) (1992), *Parliamentary versus Presidential Government* (Oxford: Oxford University Press).
- Lijphart, A. (1986), *Çağdaş Demokrasiler*, Çev.: E. Özbudun- E. Onulduran, (Ankara: Yetkin Yayınları).
- Linz, Juan (1984), *Otoriter ve Totaliter Rejimler*, Çev. Özbudun, E. (Ankara: Ankara: AÜ Hukuk Fakültesi Yayını).
- Linz, Juan & Stephan, Alfred (1996), "Toward Consolidated Democracies", *Journal of Democracy*, n. 7/2, ss. 14-33.
- Lipson, Leslie (1993), "Demokrasinin Felsefesi", Çev.: M. Erdoğan, der.: A. Yayla, *Sosyal ve Siyasal Teori: Seçme Yazılar* (Ankara: Siyasal Kitabevi) içinde, ss. 16-22.
- Lipson, Leslie (1985), *Demokratik Uygarlık*, Çev.: H. Güllalp, T. Alkan (Ankara: TİB Kültür Yayını).
- Lipson, Leslie (1973), *Politika Biliminin Temel Sorunları*, Çev. T. Karamustafaoğlu (Ankara: AÜ Hukuk Fakültesi Yayını).
- Loewenstein, K. (1957), *Political Power and Government Process* (Chicago and London: The University of Chicago Press).
- Lomasky, Loren E. (1987), *Persons, Rights and Moral Community* (Oxford University Press).
- Loughlin, Martin (2014), "The Concept of Constituent Power", *European Journal of Political Theory*, Vol. 13(2), ss. 218-37.
- Loughlin, Martin (2010), *Foundations of Public Law* ((Oxford & New York: Oxford University Press).

- Loughlin, Martin (2000), *Sword and Scales: An Examination of the Relationship Between Law and Politics* (Oxford and Portland/Oregon: Hart Publishing).
- Loughlin, Martin (1992), *Public Law and Political Theory* (Oxford: Clarendon Press).
- Lukes, Steven (2002), "İktidar ve Otorite", Bottomore, T & Nisbet, R. (eds.), *Sosyolojik Çözümlemenin Tarihi* (Ankara: Ayraç Yayınevi) içinde, ss. 627-69.
- Lutz, Donald S. (2000), "Thinking about Constitutionalism at the Start of the Twenty-First Century", *Publius*, Vol. 30, No. 4 (Autumn), ss. 115-35.
- MacCormick, N. (1994), "Constitutionalism and Democracy", Richard Bellamy (ed.), *Theories and Concepts of Politics: An Introduction* (Manchester University Press).
- MacDonald, Margaret (1992), "Natural Rights", Waldron, Jeremy, ed. *Theories of Rights* (Oxford: Oxford University Press), ss. 21-40
- Macedo, Stephen (ed.) (1999), *Deliberative Politics: Essays on Democracy and Disagreement* (Oxford University Press).
- Macedo, Stephan (1991), *Liberal Virtues: Citizenship, Virtue, and Community in Liberal Constitutionalism* (Oxford: Clarendon Press.).
- Macionis, John J. (2001), *Sociology* (New Jersey: Prentice Hall).
- Maddox, Graham (1982), "A Note on the Meaning of 'Constitution'", *American Political Science Review*, Vol. 76, No. 4 (December), ss. 805-809).
- Manin, B. (2001), "On Legitimacy and political Deliberation", Blaug, R. & Schwarzmantel, J. (eds.), *Democracy: A Reader* (Edinburgh: Columbia University Press), ss. 501-508.
- Mann, Michael (2011), *Devletler, Savaş ve Kapitalizm: Politik Sosyoloji İncelemeleri* (İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları), çev. Tiryakioğlu, Semih.
- Mann, Michael (1993), *Sources of Social Power, Vol. II: The Rise of Classes and Nation-States, 1760-1914* (Cambridge University Press).
- Mann, Michael (1986), *Sources of Social Power, Vol. I: A History of Power from the Beginning to AD 1760* (Cambridge University Press).
- Mayo, H. (1964), *Demokratik Teoriye Giriş*, Çev.: E. Kongar (Ankara: Siyasi İlimler Derneği).
- Meinecke, Friedrich (1998), *Makyavellism: The Doctrine of Raison d'Etat and Its Place in Modern History* (New Brunswick & London: Transaction Publishers).

- Meny, Yves & Knapp, Andrew (1998). *Government and Politics in Western Europe: Britain, France, Italy, Germany* (Oxford and New York: Oxford University Press).
- Meny, Yves (1991), *Government and Politics in Western Europe: Britain, France, Italy and West Germany*, trans. by J. Lloyd (Oxford: Oxford University Press).
- Mirkine-Guetzevitch, B. (1938), *Hukuku Esasiyede Yeni Temayüller*, Çev.: A. R. Türel (Ankara).
- Monsma, S. V.-Soper, J. C. (1997), *The Challenge Of Pluralism: Church and State in Five Democracies* (Lanham/Md: Rowman & Littlefield).
- Morris, Christopher W. (2012), "State, Coercion and Force", *Social Philosophy and Policy*, Vol. 29, Issue 01/January, 28-49.
- Morris, Christopher W. (2008), "State Legitimacy and Social Order", Jörg Kühnelt (ed.), *Political Legitimization without Morality?* (Springer Science+Business Media B.V.), ss. 15-32.
- Morris, Christopher W. (2004), "The Modern State", Gaus, G. F. & Kukathas, C., *Handbook of Political Theory* (Sage Publications), ss. 195-209.
- Morris, Christopher (1998), *An Essay on the Modern State* (Cambridge University Press).
- Mouzelis. N. P. (1968), *Organisation and Bureaucracy: Analysis Of Modern Theoris* (Chicago: Aldine Pub Comp).
- Mueller, Dennis C. (1996), *Constitutional Democracy* (New York: Oxford University Press).
- Mumcu, Ahmet (1992), *İnsan Hakları ve Kamu Özellikleri*. (Ankara: Savaş Kitabevi).
- O'Brien, D. M. (1995), *Constitutional Law and Politics*, V. 2: Civil Rights and Civil Liberties (New York: W. W. Norton Company).
- Oder, Bertil E. (2010), *Anayasa Yargısında Yorum Yöntemleri: Hukuksal Yöntembilime Dayalı Karşılaştırmalı Bir Araştırma* (İstanbul: Beta).
- O'Donnell, Guillermo (1994), "Delegative Democracy", *Journal of Democracy*, 5/1, ss. 55-69.
- O'Duffy, Brendan (2009), "The Nation-State and Nationalism", Bara, J. & Pennington, M. (ed.), *Comparative Politics: Explaining Democratic Systems* (Sage Publications), ss. 69-91.
- Onar, Erdal (1993), *1982 Anayasasında Anayasayı Değiştirme Sorunu* (Ankara).
- Oppenheimer, Franz (2005), *Devlet*, Şener, A. & Sabuncu, Y. (çev.) (Ankara: Phoneix).

- Özay, İl Han (1993), “Anayasa Mahkemesi (Ya Da Yargısının) Meşruiyeti”, *Anayasa Yargısı 9* (Ankara: Anayasa Mahkemesi Yayını) içinde, ss. 67-74.
- Özbudun, Ergun (2014), *Türkiye’de Demokratikleşme Süreci: Anayasa Yapımı ve Anayasa Yargısı* (İstanbul: Bilgi Üniversitesi)
- Özbudun, Ergun (2011), *Otoriter Rejimler, Seçimsel Demokrasiler ve Türkiye* (İstanbul: Bilgi Üniversitesi)
- Özbudun, Ergun (1993), *Demokrasiye Geçiş Sürecinde Anayasa Yapımı* (Ankara: Bilgi Yayınevi).
- Özbudun, Ergun (1979), *Siyasal Partiler* (Ankara: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yay.).
- Pennington, Mark (2011), *Robust Political Economy: Classical Liberalism and the Future of Public Policy* (Cheltenham, UK & Northampton, MA, USA: Edward Elgar).
- Pennington, Mark (2010), “Democracy and the Deliberative Conceit”, *Critical Review*, 22/2-3, ss. 159-184.
- Pennington, Mark (2003), “Hayekian Political Economy and the Limits of Deliberative Democracy”, *Political Studies*, 51/4, ss. 722-739.
- Perry, Stephen R. (2002), “On the Relationship Between Corrective and Distributive Justice”, Horder, J. (ed.), *Oxford Essays in Jurisprudence* (New York: Oxford University Press) içinde, ss. 237-63.
- Perry, Michael J. (1994), *The Constitution in the Courts: Law or Politics* (Oxford University Press).
- Peters, Richard (1995), “John Locke”, *Batı Düşüncesinde Siyaset Felsefeleri* içinde, ss. 63-77.
- Pierson, Christopher (2000), *Modern Devlet*, Çev. B. Erdoğan & N. Kutlu (İstanbul: Chivi Yazıları).
- Plamenatz, J. P. (1968), *Consent, Freedom and Political Obligation* (Oxford University Press, 2nd ed.).
- Plattner, Mark (2003/2004), “Sovereignty and Democracy”, *Policy Review*, No. 122 (December-January), ss. 3-17.
- Poggi, Gianfranco (1991), *Modern Devletin Doğuşu*, Çevr. Ş. Kut & B. Toprak (İstanbul: Hürriyet Vakfı Yayınları).
- Popper, K. R. (1993), “Açık Toplum ve Düşmanlarına Yeniden Bakış”, Çev.: Dağı, İ. D., (der.) A. Yayla, *Sosyal ve Siyasal Teori: Seçme Yazılar* (Ankara: Siyasal Kitabevi).
- Provine, D. M. (1996), “Courts in the Political Process in France”, Jacob, H. & Blankenburg, E. B. & Kritzer, H. M. & Provine, D. M. & Sanders, J.

- Courts, Law, and Politics in Comparative Perspective* New Haven & London: Yale University Press), ss. 177-248.
- Rand, A. (1993), "İnsan(in) Hakları", Çev.: A. Yayla, *Sosyal Siyasal Teori: Seçme Yazılar* (Ankara: Siyasal Kitabevi) içinde, ss. 257-264.
- Rand, A. (1993a), "Kollektif Haklar", Çev.: M. Erdoğan, *Sosyal ve Siyasal Teori: Seçme Yazılar* (der.), A. Yayla, Ankara: Siyasal Kitabevi) içinde, ss. 265-69.
- Raphael, D. D. (1990), *Problems of Political Philosophy* (Atlantic Highlands: Humanities Press International, Inc.).
- Rasmussen, Douglas B (1990), "Rights, Law, and Morality", *The Freeman*, Vol. 40, No. 9 (September).
- Ratnapala, Suri (2009), *Jurisprudence* (Cambridge University Press).
- Ratnapala, Suri (1999/2000), "The Idea of Constitution and Why Constitutions Matter", *Policy*, ss. 3-10.
- Raz, Joseph (2008), "Hukuk Devleti ve Erdemi", Çoban, A.R. & Canatan, B. & Küçük, A. (eds.), *Hukuk Devleti: Hukukî Bir İlke Siyasî Bir İdeal* (Ankara: Adres) içinde, Çev. Canatan, B., ss. 149-66.
- Raz, Joseph (2001), "Legal Principles and the Limits of Law", Cohen, Marshall (ed.), *Ronald Dworkin and Contemporary Jurisprudence* (London: Duckworth) içinde, ss. 73-87.
- Raz, Joseph (1979), "The Rule of Law and Its Virtue", *The Authority and Law: Essays on Law and Morality*
- Reynolds, N. B. (1987), "Constitutionalism and the Rule of Law", Bryner, Gary C & Reynolds, Noel E. (ed.), *Constitutionalism and Rights* (Brigham Young University Press) içinde, ss. 79-105.
- Riker, W. H. (1996), "Federalism", Goodin, R. E. & Pettit, P. (eds.), *A Companion to Contemporary Political Philosophy* (Cambridge, Mass: Blackwell) içinde, ss. 508-14.
- Rijkema, Peter (2013), "The Rule of Law beyond Thick and Thin", *Law and Philosophy*, n. 32, ss. 793-816).
- Robbins, Thomas (1987), "Church-State Tension in the United States", *Tensions and Transitions* (New Brunswick ad oxford. Transaction Books) içinde, ss. 39 vd.
- Roskin, M. G. & Cord R. L. & Medeiros J. A. & Jones S. (1991), *Political Science: An Introduction* (Englewood Cliffs NJ: Prentice Hall).
- Rothbard, Murray (2004), "Devletin Anatomisi", Çev. Erdoğan, M., *Liberal Düşünce*, n. 36 (Güz), ss. 267-83.

- Rothstein, Bo (1998), "Political Institutions: An Overview", Goodin, R. E & Klingemann, H.D. (eds.), *A New Handbook of Political Science* (Oxford University Press, paperback), ss. 133-166.
- Rowley, C. K. (1993), *Liberty and the State* (Aldershot and Vermont: Edward Elgar/ The Saftesbury Papers).
- Ruggie, J. G. (1993), "Territoriality and Beyond: Prproblematicizing Modernity in International Relations", *International Organization*, Vol. 47, No. 1 (Winter), ss. 139-74.
- Sanders, Lynn M. (1997), "Against Deliberation", *Political Theory*, Vol. 25, No. 3, ss. 347-75.
- Sartori, G. (1995) "How Far can Free Government Travel" *Journal of Democracy*, V. 6. n.3 ss. 101-111.
- Sartori, G. (1994), *Comparative Constitutional Engineering* (New York: New York University Press).
- Sartori, G. (1993), *Demokrasi Teorisine Geri Dönüş* Çev: T. Karamustafaoğlu, M. Turhan (Ankara: TDV yayını).
- Sartori, G. (1962), "Constitutionalism: A Preliminary Discussion", *American Political Science Review*, Vol. 56, No. 4 (December), ss. 853-64.
- Savaş, V. F. (1993), *Anayasal İktisat* (İzmir, 2. b.).
- Schedler, Andreas (1998), "What is Democratic Consolidation?", *Journal of Democracy*, n. 9/2.
- Schmidt, Manfred G. (2001), *Demokrasi Kuramlarına Giriş*, Çev. Köktaş, E., (Ankara. Vadi).
- Schmidtz, David & Brennan, Jason (2010), *A Brief History of Liberty* (Wiley-Blackwell).
- Schmitt, Carl (2010), *Siyasi İlâhiyat: Egemenlik Kuramı Üzerine Dört Bölüm*, Çev. A. E. Zeybekoğlu (Ankara: Dost).
- Schmitter P. C. & Karl, T. L., (1993), "Demokrasi Nedir, Ne Değildir?", Çev.: Levent Gönenç, (der.), A. Yayla, *Sosyal ve Siyasal Teori: Seçme Yazılar* (Ankara: Siyasal Kitabevi) içinde, ss. 3-15.
- Schochet, Gordon J. (1979), "Introduction", Pennock, J. Roland & Chapman John, W. (eds), *Constitutionalism: Nomos XX* (New York: New York University Press) içinde ss. 1-15.
- Schram, Glenn N. (1979), "A Critique of Contemporary Constitutionalism", *Comparative Politics*, Vol. 11, No. 4 (July), ss. 483-87.
- Schulze, Hagen (2005), *Avrupa'da Devlet ve Ulus*, Binder, T. (çev.), (İstanbul: Literatür).

- Schwartz, Herman (2000), *The Struggle for Constitutional Justice in Post-Communist Europe* (Chicago and London: The University of Chicago Press).
- Selçuk, S. (1999), *Konuşma* (Ankara: Liberte).
- Shambayati, Hootan & Kirdis, Esen (2009), "In Pursuit of 'Contemporary Civilization': Judicial Empowerment in Turkey", *Political Research Quarterly*, Vol. 62, No. 4 (December), pp. 767-780.
- Shestack, Jerome (2006), "İnsan Haklarının Felsefi Temelleri", Çev. A.R. Çoban & B. Canatan, *Liberal Düşünce*, V. 11, n. 43 (Yaz), pp. 87-119.
- Simmonds, N. E. (2010), *Central Issues in Jurisprudence: Justice, Law and Rights* (London: Sweet & Maxwell).
- Simmons, A. John (1996), "Philosophical Anarchism", Sanders & Narveson 1996, ss. 19-39.
- Smith, A. D. (2006), *Milliyetçilik: Kuram, İdeoloji, Tarih* (Ankara: Atıf).
- Smith, George H. (2013), *The System of Liberty: The Themes in the History of Classical Liberalism* (Cambridge University Press).
- Smith, M. B. E. (1999), "The Duty to Obey the Law", D. Patterson (ed.), *A Companion to Philosophy of Law and Legal Theory* (Blackwell, 1999), ss. 465-74.
- Stephen R. (2002), "On the Relationship Between Corrective and Distributive Justice", Horder, J. (ed.), *Oxford Essays in Jurisprudence* (New York: Oxford University Press) içinde, ss. 237-63.
- Stevens, Anne (1991), *The Government and Politics of France* (London: Macmillan).
- Strauss, David A. (2000), "Constitutions, Written and Otherwise", *Law and Philosophy*, 19: 451-464.
- Şahin, Bican (2008), "Özgürlük Ekseninde Liberalizm ve Cumhuriyetçiliğin İlişkisi," Tok, N. (ed.), *Cumhuriyetçilik: Antik Bir Düşünce Geleneği Üzerine Çağdaş Yorumlar* (Ankara: Orion).
- Şahin, Bican. (2006), "The Principle of Self-Interest Properly Understood in Virtuous Polity," *Boğaziçi Journal: Review of Social, Economic and Administrative Studies*, Vol. 20, Nos 1-2, ss. 95-114.
- Ten, C. L. (1996), "Constitutionalism and Rule of Law", Goodin, R. E. & P. Pettit (eds.), *A Companion to Contemporary Political Philosophy* (Oxford: Blackwell) içinde, ss. 394-403.
- Teziç, E. (2003), *Anayasa Hukuku: Genel Esaslar* (İstanbul: Beta, 8, b.).
- Teziç, E. (1991), *Anayasa Hukuku: Genel Esaslar* (İstanbul: Beta).
- Tilly, Charles (2011), *Demokrasi* (Ankara: Phoneix), Çev. Ebru Arıcan.

- Tilly, Charles (2009), "War Making and State Making as Organized Crime", Zvolinski, M. (ed.), *Arguing about Political Philosophy* (New York and London: Routledge, içinde, ss. 78-89.
- Tilly, Charles (2005), *Avrupa'da Devrimler: 1492-1992*, Çev. Arıkan, Ö. (İstanbul: Literatür)
- Tilly, Charles (1975), "Reflections on the History of European State-Making", Tilly, C. (ed.), *The Formation of Nation-States in Western Europe* (Princeton University Press) içinde, ss. 3-38.
- Tomasi, John (2012), *Free Market Fairness* (Princeton and Oxford: Princeton University Press).
- Tuck, Richard (1989), *Hobbes* (Oxford & New York: Oxford University Press).
- Tucker, Aviezer (2008), "Pre-emptive Democracy: Oligarchic Tendencies in Deliberative Democracy", *Political Studies*, 56/1, ss. 127-147.
- Turhan, Mehmet (1997), *Anayasal Devlet* (Ankara: Gündoğan Yayınları)
- Tushnet, Mark (2015), "Constitutions and National Identity: Preambles and Amendments", Çoban, A. R. & Gülener, S. & Sağlam, M. & Ekinci, H. (ed.), *Haşim Kılıç'a Armağan*, Cilt I (Ankara: Balkan Matbaacılık), ss.587-98.
- Tushnet, Mark (2003), "Forms of Judicial Review as Expressions of Constitutional Patriotism", *Law and Philosophy*, n. 22, pp. 353-379.
- Tushnet, Mark (1999), *Taking the Constitution away from the Courts* (Princeton: Princeton University Press).
- Türkbağ, A. U. (2009), *Tanımlanamayanı Tanımlamak: Ronald Dworkin'in Hukuk Kuramı* (İstanbul: Derin)
- Uluşahin, Nur (1999), *Anayasal Bir Tercih Olarak Başkanlık Sistemi* (Ankara: Yrtkin).
- Uslu, Ferhat (2014), *Anayasa Yargısının Sınırları Sorunu* (Ankara: Adalet).
- Uygun, Oktay (2011), *Demokrasi: Tarihsel, Siyasal ve Felsefi Boyutlar* (İstanbul: Oniki Levha Yayınları).
- Uygun, Oktay (2007), *Federal Devlet: Temel İlkeleri, Başlıca Kurumları ve Türkiye'de Uygulanabilirliği* (İstanbul: XII Levha)
- Ünal, Ş. (1997), *Temel Hak ve Özgürlükler ve İnsan Hakları Hukuku* (Ankara: Yetkin)
- Van Creveld, Martin (1999), *The Rise and Decline of the State* (Cambridge University Press).
- Van Dun, Frank (2001), "Human Dignity: Reason or Desire? Natural Rights versus Human Rights", *Journal of Libertarian Studies*, Vol. 15, No. 4 (Fall), pp. 1-28.

- Vergin, Nur (2003), *Siyasetin Sosyolojisi: Kavramlar, Tanımlar, Yaklaşımlar* (İstanbul: Bağlam).
- Vile, M. J.C. (1997), *Constitutionalism and the Separation of Powers* (Oxford: Clarendon Press)
- Vile, M. J. C. (1967), *Constitutionalism and the Separation of Powers* (Oxford: Clarendon Press).
- Vincent, Andrew (2010), *The Politics of Human Rights* (Oxford University Press).
- Vincent, Andrew (2004), *The Nature of Political Theory* (Oxford and New York: Oxford University Press).
- Vincent, Andrew (1987), *Theories of the State* (Oxford/UK and New York: Basil Blackwell)
- Von Mises, Ludwig (2010), *Kâdir-i Mutlak Devlet: Totaliter Devlet ve Topyekûn Savaşın Yükselişi*, Şahin, Y. (Çev.), (Ankara: Liberte).
- Waldron, Jeremy (2006), "The Core of the Case Against Judicial Review", *The Yale Law Journal*, n. 115, ss. 1346-1406.
- Waldron, Jeremy (2003), "The Primacy of Justice", *Legal Theory*, Vol. 9, No. 4 (December), ss. 269-94.
- Waldron, Jeremy (2000), "Does Law Promise Justice?", *Georgia State University Law Review*, Vol. 17, No. 3, ss. 759-88.
- Waldron, J. (ed.) (1992), *Theories of Rights* (Oxford: Oxford University Press).
- Waluchow, Wil, "Constitutionalism", *The Stanford Encyclopedia of Philosophy* (Spring 2014 Edition), Edward N. Zalta (ed.), URL=<http://plato.stanford.edu/archives/spr2014/entries/constitutionalism/>
- Walzer, Michael (1999), "Deliberation, and What Else?", Macedo (ed.), *ibid.*, ss. 58-69.
- Warren, M. E (2008), "Democracy and the State", Dryzek, J. S. & Honig, B. & Phillips, A. (ed.), *The Oxford Handbook of Political Theory* (Oxford University Press), pp., 382-398.
- Warren, M. E., "Liberal Constitutionalism as Ideology", *Political Theory* (1989), V. 17, n. 4, ss. 511-34.
- Weber M. *Sosyoloji Yazıları*, Çev: T. Parla (İstanbul Hürriyet Vakfı Yay.).
- Weinrib, Ernest J. (2002), "Corrective Justice in a Nutshell", *The University of Toronto Law Journal*, Vol. 52, No. 4 (Autumn), ss. 349-356.
- Wellington, H. H. (1990), *Interpreting the Constitution: The Supreme Court and the Process of Adjudication* (New Haven and London: Yale University Press).

- West, Robin (199), *Progressive Constitutionalism: Reconstructing the Fourteenth Amendment* (Durham and London: Duke University Press).
- Wheare, K. C. (1984), *Modern Anayasalar* (çev.: Mehmet Turhan) (İstanbul: Değişim Yayınları).
- Wheeler, H. (1975), *Constitutionalism, Handbook of Political Science*, v. 5 (Mass.).
- Wittmann, Walter (1993), *Piyasa Ekonomisi Neden Sosyaldır?* Çev. Leblebici, D. N. (Ankara).
- Wolf, Jonathan (1996), “Anarchism and Skepticism”, Sanders, J. T & Narveson , J. (eds.), *For and Against the State: New Philosophical Readings* (Lanham, MD: Rowman and Littlefield) ss. 99-118.
- Yack, Bernard (2003), Nationalism and the Moral Psychology of Community
- Yayla, A. (1998), *Siyaset Teorisine Giriş* (Ankara: Siyasal Kitabevi).
- Yayla, A. (1993), *Özgürlük Yolu: Hayek'in Sosyal Teorisi* (Ankara: Turhan Kitabevi).
- Yurdusev, A. Nuri (2010), “Ulus Devlet: İnsanlığın En Tehlikeli İcadı”, *Demokrasi Platformu*, Yıl 6, No. 23, ss. 15-27.
- Yüzbaşıoğlu, N. (1993), *Türk Anayasa Yargısında Anayasallık Bloku* (İstanbul: İÜHF Yayını).

KAVRAM İNDEKSİ

- açık deniz, 432
adalet, 74, 101, 123-130, 132,
133, 281, 295, 338, 386, 390,
391, 396, 408, 410, 411, 414,
418, 422, 465
düzeltici, 125-127, 130
dağıtıcı, 125-127
usulî, 127, 128
siyasî itaat, 347, 399, 415,
416, 423
adem-i merkeziyet, 27, 28, 69,
225, 230, 247, 437, 438
âdil davranış kuralları, 32, 33,
132
âdil fırsat eşitliği, 409
Amerikan Devrimi, 16
anayasa mahkemesi, 89, 110,
111, 226
anayasa odaklı yorum, 95
anayasa yargısı, 36, 41, 42, 57,
85-92, 95, 98-101, 113, 114
anayasacılık, 2, 4-7, 9, 10, 12-
16, 18, 21, 22, 24, 26-28, 31,
32, 34, 37-39, 41, 42, 69, 70,
72, 74, 86, 100, 117, 121,
217, 221, 222, 255, 444
anayasal demokrasi, 24, 39-42,
51, 74, 77, 85, 88, 91, 113,
121, 139, 246, 255, 344, 444,
450, 464
anayasal hakem, 226
anayasal haklar, 36, 86, 143,
182, 192
anayasal iktisat, 42
anayasal yorum, 97, 99
anayasanın bağlayıcılığı, 57, 81,
82
anayasanın normatif üstünlüğü,
81
anayasaya uygun yorum, 93, 95,
96
anayasaya uygunluk denetimi,
72, 86, 88, 99, 103-106, 108,
109
meşruluğu, 19, 26, 85, 86,
88- 90, 92, 98
türleri, 101
anayasaya uygunluk karinesi, 96
anti-federalistler, 317
Avrupa İnsan hakları Mahkeme-
si, 210
Avrupa İnsan Hakları Sözleş-
mesi, 144, 146, 147, 202,
203, 207, 209, 210, 429, 478,
484
Avrupa modeli, 107, 109-111
Avrupa Sosyal Yasası, 202, 204
Avrupa Toplulukları Adalet Di-
vani, 210, 211
ayrılabilirlik, 96
bağdaşmazlık kuralı, 446
Bağımsızlık Bildirisi, 200, 269
baskıya karşı direnme, 198, 200
başkanlık sistemi, 71, 224, 320,
444-453, 459, 461, 462
bedavacı, 265, 407

bireysellik, 274, 353
bitişik bölge, 431
biyo-iktidar, 339
bölgeci devlet, 439
cebir, 5, 136, 138, 139, 185,
187, 221, 275, 335, 337, 341,
344, 351, 363, 375, 388, 394,
410, 416, 432, 433, 434
cebrî paternalizm, 188
common law, 11, 17, 63, 97,
121, 436
çoğulculuk, 24, 25, 57, 163,
248, 249, 251, 256, 258, 280,
287, 306-308, 310, 331, 404,
466
çoğunlukçu, 40, 88, 89, 136,
242, 294, 373, 455, 457, 474
dağıtımcı koalisyonlar, 288
Danışma Meclisi, 55
dava yolu, 105, 107
değiştirilemez hükümler, 57, 59,
61
demokrasi, 32, 33, 37-42, 46,
51, 57, 74, 86-88, 91, 92, 99,
103, 136, 195, 223, 237- 242,
244-249, 250, 252, 254- 258,
261-263, 266, 268-274, 277-
283, 286-288, 297-305, 307,
308, 310, 311, 313-315, 318,
324, 330-332, 342, 363, 367,
373, 383, 386, 394, 395, 415,
450, 452, 458, 462-468, 473,
474, 476
akılcı, 268, 269, 286, 298
antik, 244
çoğulcu, 85, 136, 248, 250,
307
deneyci, 268
insanî-gelişimci, 246
katılımcı, 247, 248, 280, 297,
299
korporatist, 251, 252
korumacı, 246
liberal, 35, 132, 242, 246,
254-257, 269, 270, 272, 273,
278, 282, 297, 305, 310, 312-
315, 330-332, 466-468, 473,
474, 476
plebisitçi, 254, 474
temsîlî, 239, 291, 297, 300,
305, 306, 373, 394, 465
devletin ekonomik teorisi, 407
Dibace, 72
Digesta, 125
direnme hakkı, 8, 19, 21, 57
doğa yasası, 20, 168, 170, 396
doğal adalet, 133, 134, 174
doğal eşitlik, 279
doğal haklar, 15, 17-20, 167-
176, 179, 182, 183, 185, 200-
202, 246, 254, 279, 303, 389,
409, 422
doğal hukuk, 8, 17-20, 100,
131, 167-169, 174-176, 279,
385, 389, 390
doğal yargıç, 146
doğrudan demokrasi, 244, 245,
291, 292, 296, 373, 465
doğrudan yönetim, 354, 363,
374
Dördüncü Cumhuriyet, 54, 207
due process of law, 94, 134
düzeltici denetim, 104, 107
düzmece anayasa, 30
egemenlik, 103, 122, 260, 339,
358-360, 364, 365, 371-373,
375, 376, 377, 380-384, 386-
388, 392-395, 404, 405, 430,
433, 434, 437

eksik temsil, 90, 294
emredici vekâlet, 292
eşit oy, 246, 309, 466
eşitlik, 74, 89, 125, 127, 144,
145, 173, 176, 188, 246, 261,
269, 272-276, 279, 301, 309,
446, 463, 465, 467
hukuk önünde, 120, 136, 141
maddî (sosyo-ekonomik),
145, 268
faydacı anayasa, 65, 66
faydacılık, 171, 422
federal devlet, 69, 71, 113, 225,
227, 228, 232, 376, 437, 438
Federalistler, 229, 317
federalizm, 24, 27, 57, 215, 224,
225, 227, 228, 230, 232-234,
266, 380, 438
ferman anayasa, 46, 52, 53
fırsat eşitliği, 128, 276, 410,
465
Fransız Devrimi, 200, 201, 268,
341
Fransız İnsan ve Yurttaş Hakları
Bildirisi, 22, 208
garantist anayasa, 30, 31
genel irade, 122, 219, 242, 247,
248, 256, 285, 289, 303, 310,
395, 400, 402, 418, 421
genel oy, 37, 445, 446, 451,
459, 461
genel yarar, 284, 285, 300, 330,
418, 421, 422, 465
gizli oy, 208
görünüşte anayasa, 76
güdümlü demokrasi, 474
Habermas, 300-303, 484
hak arama yolları, 137, 146
hak kavramı, 155, 174
hâkim parti, 324, 475
hakkaniyet olarak adalet, 127,
410
Haklar Belgesi, 63
Haklar Bildirisi, 63, 199
Haklar Dilekçesi, 63, 199
halk, 19, 40, 47-49, 51-55, 58,
60, 86, 88-90, 113, 222, 239-
245, 248, 254-256, 268- 274,
280, 282, 283, 287, 289- 293,
298, 300, 305, 306, 308, 311,
312, 331, 347, 350, 362, 373,
384, 389, 394, 395, 427, 428,
433, 435, 446, 449, 462, 464,
465, 469
bireyci, 172, 198, 242, 256,
270-272, 286, 289, 404
toplulukçu/kollektivist, 242,
76, 403, 413
halk egemenliği, 60, 222, 248,
268, 280, 292, 362, 273, 394,
395
halkların hakları, 190, 202
hegemonyacı parti, 324-325
Held, 245-247, 249, 250, 252,
286, 485
hikmet-i hükümet, 120-123,
361, 381-382, 395-398, 482
hipotetik rıza, 420
hijerokrasi, 263
hukuk devleti, 5, 8, 12, 14-15,
20, 26, 28, 32, 33, 39, 41,42,
69, 74, 85, 101, 117-118,
121-124, 128, 135-138, 147-
148
hukuk önünde eşitlik, 120, 136,
141, 144
hukuk ve adalet,382
hukuk ve düzen, 154, 285, 368,
408- 411
hukukî güvenlik, 118

hukukî öngörülebilirlik, 118
hukukun emir teorisi, 390
hukukun genel ilkeleri, 50
hukukun üstünlüğü, 8, 14, 16,
19, 26, 32, 69, 88, 117- 121,
124, 129, 131, 135, 137, 138,
140, 141, 144, 145-147, 221,
255, 280, 340, 464, 468, 474
hükümet sistemi, 71, 282, 348,
350, 353, 417, 436, 443, 444,
450, 452, 453, 455, 463
Ignatief, 198, 486
idarî yargı, 86, 140, 141
ideal tip, 216, 325, 473
ideolojik anayasa, 76
ideolojik devlet, 137, 138, 258,
259
İkinci Cumhuriyet, 207
iktidar, 13, 16, 21, 23, 29, 30,
40, 47-49, 51, 53-55, 59, 60,
64, 65, 67-71, 74, 75, 89,
103, 117, 120, 155, 170, 179,
193, 219, 222, 232, 249-251,
256, 259, 265, 266, 307, 320,
321, 324, 335-345, 348- 351,
356, 357, 359, 360-362, 364,
373, 375- 377, 380, 384, 385,
387, 394- 398, 424, 432, 433,
437, 438, 449, 452, 455, 459,
462, 464, 466, 469, 473, 474
altyapısal, 340
asimetrik, 291, 335, 336,
bir şey veya kişi üzerinde,
336
bir şeye, 154, 265, 420,
despotik, 219, 221, 275, 340,
387,
disipliner, 338, 339,
kollektif kapasite olarak, 335,
iktisadî anayasa, 35

iktisadî haklar, 187, 193
illiberal demokrasi, 474, 476
illiberal rejimler, 472
insan hakkı, 154, 158- 160, 163,
165, 181, 183, 185, 187-189,
191, 192, 195, 201, 203, 310,
430
ve insan doğası, 17, 18, 132,
137, 170, 171, 175
ve doğal haklar, 15, 17-21,
26, 82, 167-176, 179, 182-
183, 185, 200-202, 246, 254,
279, 303, 389, 409, 422
ve özgürlük, 160- 164, 173-
174, 176-177, 179, 181-182,
188, 191, 193-195, 196, 199,
200-202, 204, 208, 211
İnsan Hakları Evrensel Bildirisi,
144, 146, 201, 202, 209
insan onuru, 26, 57, 69, 83, 94,
153, 164, 176, 177, 181, 196,
197
İşlevsel, 22, 142, 222, 348, 445
jus civile, 8
jus gentium, 8
jus naturale, 8
Justinianus, 125
kabine hükümeti, 455
kadim özgürlükler, 10
kadro partisi, 321
kalkınmacı-otoriter sistem, 470
kamu malı, 407, 408
kamu özgürlükleri, 182
Kamu Tercih Okulu, 42, 408
kamu yararı, 33, 99, 104, 136,
144, 208, 254, 265, 283-289,
295, 301, 362, 397, 408, 433
ve demokrasi, 283, 286, 287,
289
kamufraj anayasa, 31, 472

Kanun-i Esasî, 4
karasuları, 431, 432
karma hükümet, 8, 447, 473
katı anayasa, 26, 36, 57, 62, 72
kazanılmış haklara saygı, 148,
150
kendi-kaderini belirleme, 191,
270
kitle partisi, 321, 470, 471
klasik, 8, 13, 15, 39, 66, 70,
119, 120, 128, 161, 182, 183,
185, 187, 202, 204, 208, 216,
244- 246, 256, 274, 275, 279,
285, 321, 387, 394, 395, 403,
409, 411, 413, 415, 438, 456,
459, 465
klasik parlamentarizm, 456, 459
komuta ekonomisi, 314, 315,
410, 469
konfederasyon, 21, 44, 71, 232,
439
Konsil Hareketi, 12
korporatizm, 251, 252
Koruyucu Senato, 102
kralların ilâhî hakları, 364
kural adaleti, 128
kuralların yönetimi, 94
kurucu iktidar, 46-49, 50-53, 55,
59, 60, 61, 349
kurucu iktidar paradoksu, 49
Kurucu Meclis, 7, 229
Kuvvetler ayrılığı, 22, 27, 34,
215, 452, 459
İşlevsel, 22, 342, 222, 445
mülkî (dikey), 22
kültürel kimlik, 191, 192, 198,
379
küresel karşılıklı bağımlılık, 379
küreselleşme, 380
laikçilik, 262, 268
laiklik, 254, 257, 259, 261-263
ayrılıkçı model, 263
çoğulcu model, 264
demokrasi, 257-259, 260
tarafsızlık, 257, 261, 263
laissez-faire, 409
liberal sosyal demokrasi, 195
liberal-demokratik rejim, 257,
464, 466, 468, 469
liberalizm, 34, 86, 121, 255,
256, 313, 399, 414
Magna Carta Libertatum, 63,
199, 207
Marbury v. Madison, 83, 106
meclis hükümeti sistemi, 444,
455, 460
melez, 444, 461, 473
meşruluk, 54, 75, 89, 154, 155,
164, 170, 263, 293, 306, 317,
318, 342, 344-347, 368, 373,
394, 416, 420, 471
mikrokozmetik, 295
milliyetçilik, 358
ve amaç - devlet, 368
muhalefet hakkı, 57
mülkî (dikey), 22
münhasır ekonomik bölge, 431,
432
müzakereci demokrasi, 41, 300-
305
negatif özgürlük, 410, 413
negatif statü hakları, 193
neo-klasik liberal, 409
nispî temsil, 327, 329
norm denetimi, 105, 107
oligarşinin demir yasası, 330
otorite, 12, 161, 163, 186, 248,
260, 263, 275, 341- 344, 346,
347, 351, 352, 355, 356, 359,

- 362, 363, 365, 376, 380-382,
383, 384, 386-390, 392- 394,
400, 402, 404-406, 416, 423,
427, 433, 437, 438, 447, 461,
462
- otorite mevkiinde olmak, 341
- Oxbridge, 143
- oy-verme paradoksu, 290
- önleyici denetim, 102
- özgür halkın yönetimi, 41
- özgürlük, 13, 14, 18, 22, 24, 26,
41, 74, 89, 117, 121, 129,
131, 134, 136, 138, 153, 159,
160-164, 172, 173, 176, 177,
181, 188, 200, 201, 208, 217,
219, 220-222, 247, 256, 257,
261, 269, 270-276, 279, 310,
313, 315, 331, 332, 341, 390,
402, 404, 415, 419, 445, 467,
470
- Pareto-optimali, 415
- Parlamenterizm / parlamenter,
453-458, 549,460-462
- rejim, 453-455, 457, 458,
460, 461- 472
- klasik, 456, 459, 460, 465
- melez, 461, 473
- parti-denetimli, 456
- Westminster tipi, 457
- parlamento, 30, 33, 37, 56, 59,
62, 63, 67, 69, 82, 89, 92, 99,
105, 111, 139, 200, 291, 294,
305, 308, 316-318, 320, 321,
324, 326, 350, 446, 453, 454,
456, 457, 459, 461, 462, 465,
468
- parti sistemleri, 323
- parti-denetimli, 456
- piyasa ekonomisi, 35, 313-315,
415, 469, 470
- ve demokrasi, 313-315
- plebisitçi anayasa, 46, 54
- plebisitçi Sezarizm, 464
- popülist-otoriteriyen rejim, 465
- pozitif özgürlük, 162, 256, 271,
413
- Publius, 229, 489
- Rasmussen, 184, 492
- rasyonel irrasyonelite, 304
- rasyonel tercih, 289
- refah, 6, 24, 33, 65, 70, 161,
184, 195, 272, 289, 311, 348,
369, 407, 408-414, 451, 465,
475
- refah devleti, 24, 65, 70, 161,
195, 311, 348, 409- 414, 451
- resmî dil, 58
- rıza, 8, 12, 185, 261, 267, 277,
305, 342, 345, 365, 416, 418,
420, 464
- Roma hukuku, 8, 354
- sahte demokrasi, 475
- seçim sistemleri, 294
- çoğunlukçu, 325, 327, 373
- nispî temsil, 325, 327 -329
- seçimli otoriterizm, 474
- seçimsel demokrasi, 474-476
- sembolik, 176, 295, 368, 393,
445
- sınırlı devlet, 5, 14, 29, 31, 224,
270, 271
- sınırsız demokrasi, 32, 135, 451
- Sivil ve Siyasal Haklar Ulusla-
rarası Sözleşmesi, 202
- siyasal katılma, 107, 147, 264,
274, 280, 297, 298, 306, 311,
316, 317, 471
- siyasal mobilizasyon, 471
- siyasal partiler, 267, 297, 316,
317, 319, 320, 321, 458, 466

siyaset-belirleme, 348, 349, 443
siyasetten uzaklaşma, 469
siyaset-uygulama, 348, 349
siyasî iktidar, 13, 21, 24, 35, 41,
117, 120, 225, 246, 310-313,
342, 344, 345, 392, 398-420,
469, 470
siyasî rejim, 157, 463, 464, 469,
474, 476
Smith, 418, 494
sosyal adalet, 127, 129, 183,
195, 268, 408-410, 413- 415,
465
sosyal devlet, 57, 66, 68, 94,
195, 208
sosyal haklar, 35, 70, 157, 166,
184, 185, 195, 196, 201, 203,
204, 207-209, 313, 415, 465
sosyal sözleşme, 7, 11, 19, 21,
260, 389, 418, 420
sosyal tercih, 42, 90, 288, 289
sözde anayasa, 30, 31, 165
taklit anayasa, 44, 45
taze başlangıç, 43,44
teamülf anayasa, 56, 57, 62, 63
tekelci sadakat, 366, 429
temel iyiler, 42, 127
temsil, 8, 10, 12, 46, 53, 54, 60,
71, 90, 120, 143,173, 176,
200, 219, 220, 227, 246, 247,
250, 252, 259, 267, 270, 285,
291-295, 300, 305, 310, 319,
321, 325, 327, 329, 352, 360,
367, 395, 403, 409, 421, 424,
438, 446, 459, 464-467,474
mikrokozmetik, 294, 295
sembolik, 295, 368, 393, 445
temsil tekeli, 252
temsilî vekâlet, 293
teokrasi, 309, 399
totaliterlik, 374, 375
ulus, 27, 48, 49, 52, 75, 76, 191,
340, 367-375, 378-381, 417,
427, 428, 429, 465
gemeinschaft (cemaat) ola-
rak, 370
yurttaşlıkçı veya medenî,
372
ulusal egemenlik, 103, 122, 372,
373
ulus-devlet, 340, 367-380, 417,
429, 465
ve küreselleşme, 375, 378,
380, 381
ve totaliterlik, 374, 375
ulusların hakları, 201
usulî hakkaniyet, 118, 133, 134
Üçüncü Cumhuriyet, 122, 207
Üçüncü Dünya, 45, 65, 76
ülke, 23, 37, 91, 105, 110, 135,
205, 229, 318, 321, 327, 329,
354, 357, 359, 360, 361, 365,
369, 371, 374, 375, 377, 404,
426, 430-434, 437, 466
üniter devlet, 28, 113, 231-232,
437- 438
vatan, 374, 430
vatansızlık, 429
vekâleten demokrasi, 474
vicdan özgürlüğü, 178, 193, 261
Virginia Bildirgesi, 200
yargıç güvencesi, 146- 147
yargıçlar hükümeti, 99-101
yarı-başkanlık sistemi, 462
yarı-demokrasi, 473, 475
yarışmacı siyaset, 308
yasama işlevi, 350, 435, 446,
457
yaygın denetim, 109, 110

yazılı anayasa, 9, 11, 12, 46, 56,
62-64, 67, 68, 72-75, 83, 84,
88, 472
yönetimsellik, 338-340

Yunan *polisi*, 353
yurttaşlık, 24, 159, 247, 254,
274, 361, 365-367, 370-371,
399, 402, 418-420, 428-430

İSİM İNDEKSİ

- Ackerman, B., 410
Acton, L., 274
Ajami, F., 181
Akalin, G., 413, 477
Akıllıoğlu, T., 177, 182, 191,
194, 209, 210, 477
Alexander, L., 5, 88, 229, 477
Anderson, B., 372, 477
Arendt, H., 336
Aristo, 7, 13, 125-127, 243, 462
Arrow, K., 288-290
Barber, S. A., 98, 478
Barnum, D. G., 40, 87-89, 91,
478
Barry, B., 17, 34, 126, 129, 149,
158, 169, 172, 239, 241, 284,
285, 289, 290, 291, 297, 298,
335, 337, 338, 342, 346, 347,
351, 355, 361, 362, 377, 404,
406, 410, 413- 415, 433, 470-
472, 478
Beard, C., 7
Bedau, H. A., 181, 183
Beiner, R., 399, 401- 403, 478
Bellah, R., 400
Bentham, J., 171, 172, 284
Berger, P.L., 99, 101, 240, 314,
315, 479
Berman, H., 11
Black, H., 101
Bobbio, N., 277, 278
Bodin, J., 260, 376, 383- 388,
393, 394, 405
Bonaparte, N., 54
Braud, P., 424, 427, 428, 430-
433, 479
Briggs, A., 412
Bryce, J., 237, 268
Brzezinski, Z., 471, 483
Buchanan, J., 34
Campbell, T., 131, 411, 412,
479
Carothers, T., 238, 475, 479
Coleman, J. A., 400
Constant, B., 10
Cranston, M 162, 183, 201, 480,
487
Çağlar, B., 41, 109, 114, 458,
480
Çoban, A.R., 46, 49, 51, 52, 56,
58, 59, 61, 477, 480, 483,
485, 492, 494, 495
Dahl, R., 245, 247, 250, 278-
280, 287, 480
De Tocqueville, A., 403
Diamond, L., 266, 268, 475,
480, 486
Dicey, A.V., 120, 140
Doehring, K., 60, 85, 426, 428,
429, 481
Donnelly, J., 157, 159, 171, 177,
180-183, 185, 189, 190, 192,
194, 196, 197, 202, 481

Downs, A., 264, 265, 290
 Duverger, M., 321, 461, 481
 Dworkin, R., 149, 177, 410,
 478, 492, 495
 Einstein, A., 273
 Elster, J., 36, 37, 481, 485
 Epstein, R., 409
 Eroğul, C., 103, 225, 227, 229,
 482
 Finnis, J.,
 Freeman, M., 131, 153, 199,
 200-202, 483, 486, 492
 Friedman, M., 409, 411
 Friedrich, C. J., 8, 13, 15, 23,
 24, 32, 38, 57, 129, 134, 285,
 367, 471, 483, 489
 Fuller, L., 118, 119, 132, 133,
 477, 483
 Gaus, G. F., 125, 162, 255, 256,
 273, 274, 275, 286, 302, 303,
 337, 341, 342, 409, 410, 478,
 481, 483, 487, 490
 Gewirth, A., 164, 483
 Giddens, A., 368, 374, 483
 Giegerich, 50, 101, 483
 Gönenç, L., 12, 484, 493
 Göztepe, E., 85, 104, 107, 108,
 484
 Green, L., 417, 480, 484
 Grotius, H., 18, 21, 395
 Guibernau, M., 369, 370, 374,
 484
 Gutmann, A., 301, 484
 Habermas, J., 300, 301, 303,
 484
 Hamilton, A., 5, 229, 317
 Hart, H. L. A., 94, 131, 164,
 418, 485, 489
 Hayek, F. A., 3, 23, 32, 33, 34,
 38, 118, 127-129, 132, 134,
 135, 149, 169, 185, 186, 223,
 255, 276, 285, 287, 288, 409,
 411, 479, 485, 497
 Hearn, W. E., 120
 Hegel, 392, 393, 403
 Held, D., 245- 247, 249, 250,
 252, 286, 485
 Herodot, 240
 Heywood, A., 44, 62, 63, 70,
 74, 76, 95, 142, 143, 225-
 230, 232-234, 243, 245, 246,
 248, 256, 290, 292, 293-295,
 306, 379, 380, 485
 Hitler, A., 28, 63, 346
 Hobbes, T., 19, 20, 21, 168,
 292, 362, 387, 388-393, 400,
 401, 405, 495
 Holden, B., 239, 241-243, 255,
 269, 281, 282, 315, 330, 485
 Huemer, M., 416, 418, 423, 486
 Hume, D., 18
 Humeyni, A., 346
 Huntington, S. P., 237, 238, 486
 Ignatief, M., 198, 486
 İsa, 295, 346, 401
 Jackson, J., 101
 Jay, J., 5, 229
 Jefferson, T., 5, 52, 201, 317,
 445
 Jellinek, G., 122, 193
 Jones, P., 131, 143, 168, 169,
 174, 177, 486, 492
 Justinianus, 125
 Kant, I., 278
 Kelley, D., 185, 486
 Kelsen, H., 85, 93, 108, 424
 Kessler, E., 397
 Koopmans, T., 9, 83, 84, 88,
 93, 94, 97, 148, 149, 444, 487

Köker, L., 18, 59, 477, 479,
 480, 487
 Köküsarı, İ., 118, 487
 Kukathas, C., 161, 178, 351,
 478, 481, 487, 490
 Lane, C., 8, 9, 15, 18, 24, 27,
 30, 41, 45, 58, 59, 63, 67, 68,
 70, 74, 76, 86-88, 109, 110,
 153, 218, 219, 222, 226, 253,
 289, 291, 295, 383, 387, 400,
 430, 445, 449, 450, 472, 488
 Laski, H., 392
 Lenin, V. İ., 346
 Levy, J. T., 9-11, 21, 221, 370,
 488
 Lincoln, A., 240, 283
 Lindahl, 49
 Linz, J., 469, 471, 488
 Lipson, L., 13, 269, 273, 276,
 343, 359, 411, 412, 467, 488
 Locke, J., 5, 15, 18-22, 32, 167-
 169, 200, 201, 217, 218, 220,
 246, 260, 275, 279, 416, 420,
 422, 479, 491
 Loewenstein, K., 16, 24, 29, 30,
 44, 65, 66, 69, 76, 77, 84, 99,
 102, 215, 217, 348, 443, 445,
 447, 456, 460, 464, 469, 470,
 472, 488
 Lomasky, L. E., 163, 488
 Loughlin, M., 16, 20, 23, 38,
 41, 48, 49, 52, 53, 56, 83, 84,
 93-95, 117, 118, 120, 125-
 127, 135, 215, 217, 218, 220,
 221, 223, 224, 338-340, 357,
 359, 361, 362, 365, 375, 378-
 381, 384, 385- 392, 400-402,
 463, 488, 489
 Lukes, S. 335-337, 342, 343,
 489
 M. Kemal, 346
 MacCormick, N., 39, 40, 42,
 489
 Macedo, S., 478, 489, 496
 Machiavelli, N., 382, 396, 487
 Macionis, J. J., 399, 489
 Macpherson, C., 298
 Maddox, G., 14, 489
 Madison, J., 5, 10, 83, 106, 229,
 233, 249
 Mann, M., 338, 340, 354, 355,
 357, 370, 375, 489
 Maritan, J., 393, 395
 Marx, K., 172, 244
 Matthews ve Pratt, 181
 Mayo, H., 237, 281, 282, 309,
 489
 Meinecke, F., 395-397, 489
 Michels, R., 330
 Mill, J. S., 125, 246, 274, 278,
 279, 280, 293
 Miller, D., 410, 481, 485
 Mirkin-Guetzevitch, 457, 460,
 490
 Monsma ve Soper, 263
 Montesquieu, B., 5, 9, 10, 15,
 18, 22, 23, 32, 40, 93, 215,
 218, 219, 220-222, 246, 350,
 402, 462, 488
 Morris, C., 351, 352-355, 357,
 361, 366, 388, 390, 391, 416,
 417, 420, 422, 490
 Mosca, G., 330
 Mueller, 35, 42, 490
 Muhammed, 346
 Mussolini, B., 237
 Müller, A., 120
 Narveson, J., 181, 484, 494, 497
 Netenyahu, B., 459
 Nozick, R., 127, 409, 411

Oder, B. E., 93, 95, 96, 97, 100, 490

Olson, M., 265, 288, 481

Özbudun, E., 36, 43, 47, 50-52, 59, 89, 102, 106, 107, 109, 316, 317, 319, 320, 475, 477, 479, 484, 486, 488, 491

Paine, T., 52, 279

Pareto, V., 330, 406

Parsons, T., 336, 343

Passmore, J. A., 410

Pennington, M., 302-304, 409, 410, 490, 491

Pennock, R., 274, 493

Perikles, 13

Perry, M., 98, 126, 179, 491

Popper, K., 240, 282, 491

Poulantzas, N., 298

Rand, A., 171, 186, 190, 411, 491, 492

Raphael, D. D., 277, 335, 342, 343, 348, 353, 408, 412, 416-419, 420-422, 433, 434, 492

Rasmussen, D. B., 184, 492

Rawls, J., 125, 127, 128, 278, 410, 414, 418, 477

Raz, J., 118, 119, 131, 133, 134, 492

Reynolds, 3, 7, 15, 18, 492

Rijkema, P., 119, 120, 492

Riker, 224, 225, 230, 492

Ross, W. D., 418

Rothbard, M., 399, 411, 492

Rousseau, J. J., 19, 242, 244, 247, 248, 273, 280, 285, 298, 395, 400-403, 421

Sartori, G., 13, 14, 29, 30, 31, 40, 42, 66, 73, 76, 198, 244, 255, 256, 268, 269, 273, 276, 277, 278, 299, 328-330, 332, 446, 449-451, 455, 456, 460-462, 493

Savigny, 424

Schmidtz, D., 161, 162, 199, 357, 409, 493

Schmitt, C., 48, 364, 493

Schram, G., 14, 493

Schumpeter, J., 286

Shestack, J., 177, 179, 180, 198, 494

Shue, H., 181

Smith, M. B. E., 418, 494

Spinoza, B., 178

Stackhouse, M., 179

Stephen, J. P., 39, 335, 478, 481, 489, 491, 494

Sunstein, C. R., 41

Tocqueville, A., 269, 274, 403

Tomasi, J., 409, 495

Tuck, R., 389, 401, 495

Tushnet, M., 38, 43, 47, 60, 93, 495

Vile, M. J. C., 15, 22, 23, 142, 215, 216, 218, 220-222, 495

Vincent, A., 127, 170, 201, 248, 249, 339, 352, 353, 360, 397, 413, 414, 432, 495, 496

Vlastos, G., 177

Waldron, J., 86, 87, 124, 129, 131, 483, 485, 489, 496

Walzer, M., 300, 302, 410, 414, 496

Weber, M., 263, 335, 345-347, 359, 363, 496

Welcker, C. T., 120

Young, I. M., 302, 492